



ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY: O prostredie sa treba starať
STRED: Na Šoltésovej ul. pribudnú do troch mesiacov malometrážne byty
PODHÁJ-STRÁNE: Ojedinelé ihrisko na Stráňach sa možno dočká obnovy
SEVER: Početné publikum si užilo fašiangové oslavy na námestí
KOŠÚTY: Jazierko v oddychovej zóne ochráni pred vandalmi socha
ZÁTURČIE: Čo bude s vodojemom? Využije sa na niečo zmysluplné?
PRIEKOPA: Bez ohľaduplnosti a disciplíny sa nedočkáme zlepšenia



Na snímke ocenení športovci Martina za rok 2018 - píšeme o nich na str. 10, 25 a 26

Poslanci rokovali o financiách, kontrole a projektoch

Vo štvrtok 28. februára rokovalo mestské zastupiteľstvo v Martine. Prerokovalo návrh Dodatku č. 3 k všeobecne záväznému nariadeniu o určení výšky finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku na ZUŠ, poslucháča jazykovej školy, dieťa MŠ a dieťa školského zariadenia, zriadených na území mesta Martin, návrh zmien rozpočtu – zvýšenie rozpočtu mesta na rok 2019 o nevyčerpané finančné prostriedky na investičné akcie schválené prevodom z rezervného fondu v roku 2018 a zvýšenie rozpočtu mesta na rok 2019 o nevyčerpané finančné prostriedky na investičné akcie a nevyčerpané prostriedky VMČ z roku 2018. Schválilo aj dotácie na činnosť – z komisie športu 10 subjektom v celkovej výške 24 400 eur, z komisie školstva, vzdelávania a mládeže 3 subjektom v celkovej výške 57 700

eur, z komisie kultúry 15 subjektom (celkove 26 370 eur), z komisie sociálno-zdravotnej 10 subjektom (19 775 eur). Poslanci schválili zvýšenie rozpočtu na rok 2019 prevodom prostriedkov z rezervného fondu o 1 886 780 eur, ktoré budú určené napr. na návrh všesportového areálu Pltníky, na atletickú dráhu pri SOŠ strojníckej, chodník (a cyklotrasu) z Martina do Tomčian, budovanie cyklotrás, rekonštrukciu šatní detí na zimnom štadióne ai. Zvýšenie rozpočtu o nevyčerpané prostriedky na investície o 873 374 eur bude využité pre údržbu a rekonštrukcie komunikácií, chodníkov, parkovísk, a to pre jednotlivé mestské časti: Ľadoveň-Jahodníky-Tomčany 98 680 eur, Stred 20 057 eur, Sever 2 523 eur, Košúty 51 964 eur, Priekopa 12 367

eur, Podháj-Stráne 116 105 eur a mestskú časť Záturčie 19 354 eur.

Podľa novej prognózy na rok 2019, ktorú zverejnilo Ministerstvo financií SR v decembri 2018, je očakávaná zvýšená hodnota jedného koeficientu, podľa ktorého sa vypočítava výška finančných prostriedkov poukazovaných územnej samospráve z výnosu dane z príjmov fyzických osôb vo výške 93,78 eur. Z toho vyplynulo, že dotácia na 1 dieťa v škole bude v tomto roku 2 585,58 eur pri škole zriadenej mestom a 2 275,45 eur na 1 dieťa v súkromnej či cirkevnej škole. V prípade umeleckých škôl je príspevok pri individuálnej forme vyučovania 1 392,23, pri súkromných/cirkevných školách je to 1 225,24 eur.

Autor: (mbk), foto: (chir)

Editoriál



Mgr. MARTIN KALNICKÝ

Vždy je čo riešiť. Aj dnešné MESTSKÉ NOVINY prinášajú množstvo informácií tak o odstraňovaní neporiadkov, ako aj o skrášľovaní prostredia a rozvoji Martina. No aj poznávať treba, preto nechýba reportáž o Slovákoch v srbskom Báčskom Petrovci, ale ani informácie o Nóroch a Islandčanoch v Martine. Rozpätie tém od „drobností“, ktoré

prispievajú k spokojnému životu občanov, až po medzinárodnú spoluprácu a kontakty Martina so svetom, od jednotlivých kultúrnych podujatí po „vývoz kultúry“ a jej obohacovanie prostredníctvom ľudí, pre ktorých nie je kultúra úradom, ale spôsobom života, to sú naše/Vaše MESTSKÉ NOVINY. Lebo taký je život Martina. Prirodzene, vrátane športu, histórie a zábavy, pretože i to nám prináša poznanie, emócie a zážitky.

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Miloš Vladimír Štefanovič

Advokát a národný činiteľ (* 2. novembra 1854, Balašské Ďarmoty, Maď. - † 21. novembra 1904, Martin) Bol jeden z iniciátorov a vedúcich činiteľov aliančnej spolupráce Slovákov, Srbov a Rumunov v Uhorsku v boji za národné práva a proti maďarizácii verejného života. V dňoch 17. až 25. mája roku 1894, na memorandovom monstreprocese v Kluži proti rumunským činiteľom zo Sedmohradska, vystupoval v úlohe obhajcu spolu so slovenskými advokátmi, ktorými boli Matúš Dula a Štefan Fajnor. Na protest proti politickému manipulovaniu procesu sa všetci traja obhajcovia vzdali svojej úlohy. Začínal ako advokátsky koncipient v kancelárii Matúša Dulu v Martine a následne v bratislavskej advokátskej kancelárii Michala Mudroňa. Počas pobytu v Martine sa zapojil do národno-politického pohybu a v Bratislave, kde si v roku 1884 otvoril vlastnú advokátsku prax. Patril k vedúcim osobnostiam národno-politického hnutia i Martina. V roku 1893 sa dostal do vedenia celonárodnej politiky ako mimomartinský člen Ústredného výboru Slovenskej národnej strany. Významnú úlohu zohral aj na pôde evanjelickej cirkvi, kde sa zúčastňoval na zápasoch za jazykové práva Slovákov a ako jej svetský funkcionár vystupoval proti maďarizácii cirkevného života. Patril medzi agilných odporcov cirkevno - politických zákonov, ktoré popierali autonómne práva slovenskej ev. cirkvi a potreby slovenského obyvateľstva. Na sklonku svojho pomerne krátkeho, zato však nesmieme činorodého, života vstúpil i na scénu bankovníctva ako hlavný riaditeľ Tatra banky. Do tejto funkcie bol zvolený 16. júna 1903 na mimoriadnom valnom zhromaždení banky. V tomto istom období bol aj členom správy Tmavskej a vidieckej ľudovej banky v Tmave. Je po ňom pomenovaná ulica v Martine z Kollárovej do UNM.

Zdroj: nbs.sk

Neporiadok po rozkopávke

Ľubica Dudíková, Ľadoveň

OTÁZKA OBČANOV

Chcela by som Vás upozorniť na jeden problém, ktorý trápi predpokladám, že nielen mňa, ale asi všetkých obyvateľov ulice Jozefa Krónera na Ľadovni. Keďže aj vy ste obyvateľ sídliska, určite viete, že minulý rok na jeseň sa kládli optické káble. Prvá firma všetko po sebe dala do poriadku, ba nasadili ešte aj trávu. O niečo neskôr ďalšia firma (ZYRY) rozkopala opäť trávniky a zahmula ich tak "ledabolo". Za našim panelákom Krónerova 2 sme mali celkom pekný trávnik, teraz je tam bahnisko. A vedľa krčmy je to ešte horšie. Stačí, ak zaprší, a môžete tam chodiť v gumákoch. Posielam aj foto, aby ste videli, že nepreháňam. Prosím vás, dá to firma ešte niekedy do pôvodného stavu?

ODPOVEDÁ

Martin Kalnický, poslanec

Vyžiadame si aj stanovisko mesta a o spomenutom probléme budeme písať

a samozrejme iniciovať nápravu aj s pomocou kompetentných na MsÚ. Váš problém je väčší a s takým či podobným podnetom sa na mňa obracajú viacerí obyvatelia, keď sa po zime ukazuje, čo všetko bolo skryté pod snehom. Budeme Vás informovať či už mailom, novinami alebo pri stretnutí o spôsobe riešenia. S pracovníkmi firiem sme sa stretli aj osobne a ubezpečili nás, že po skončení prác a po zidení snehu dajú všetko do poriadku. Budeme preto trvať, aby tieto príslužby splnili. Ďakujeme za aktívny prístup!



Úprava parkoviska



Ján Čudek, predseda SVB, Ľadoveň

OTÁZKA OBČANOV

Rozhodol som sa vyskúšať to týmto spôsobom a pokúsiť sa o riešenie prstredníctvom Mestských novín.

Pred našim domom na Ul. J.Kronera 3952/22, 23, 24 sa pri výstavbe zabudlo na parkovisko. Keďže už vtedy autá stojace popri chodníku určitým spôsobom zavádzali pri odvoze smetí, rozhodli sme sa, že si svojpomocne vybudujeme parkovisko. Vtedy sa to dalo v rámci akcie "Z". No toto parkovisko bolo postavené na rozmer starých škodoviek a na ten počet, aký vtedy reálne bol. Teraz to nestačí a autá parkujú aj na parkovisku tak, že prečnievajú do cesty a, samozrejme, aj popri chodníku. Keď ide smetiarske auto a ja z okna vidím, ako manévruje, tak sa dívam, ako to vodič

zvláda. Ved' po oboch stranách má tak pol metra. A stačilo by tak málo. Rozšíriť parkovisko na severnej strane o meter v dĺžke zhruba 35 m. Preto opätovne žiadam aby zástupcovia mestskej časti zaradili toto rozšírenie do plánu ako dôležité.

ODPOVEDÁ

Martin Kalnický, poslanec

Budeme požadovať obhliadku priestorov a v prípade, že nájdeme možnosť, ako to realizovať, určite sa nebránime tomuto riešeniu. Peniaze, ktoré sú na to vyčlenené z parkovacích miest, možno investovať aj týmto spôsobom. Sám si problém pozriem na mieste, prednesiem námet na výbore mestskej časti a budem požadovať, aby sa to realizovalo, ak to bude v súlade so všetkými legislatívnymi a technickými požiadavkami.

Autor: (mbk), foto (ld, mbk)



Do troch mesiacov nové byty na Šoltésovej ul.



Vladimír Stacho, vedúci partie firmy Profiting z Martina, jednej z firiem, ktoré robia subdodávky

Bývalá slobodáreň na Šoltésovej ul. je dnes v spoluvlastníctve mesta (v správe n.o. Mátra) a NZZ dr. M. Okuliara. Šlo komplex jednotlivých obytných buniek so spoločnými sociálnymi zariadeniami na chodbách. Je to bytový dom postavený podľa kolaudačného rozhodnutia v r. 1946 a odvtedy tam až do realizácie nadstavby nebolo, okrem minimálnych úprav, investované ani koruna/euro. Klesal nielen stavebno-technický, ale aj sociálny status objektu. Časť osadenstva ho dlhodobo devastovala.

Ján Gallo, riaditeľ n.o. Matra: „Zatekala strecha, to už bolo celé na spadnutie, možno by to bolo vydržalo 5, možno 10 rokov, no drevené podlahy boli prehnité a hrozilo už skoro ich preborenie. Už to bolo v takom štádiu, ako keď do objektu pomaly 70 rokov neinvestujete. Kým bol objekt plne obývaný, nebolo ani možné komplexne to riešiť. Prvým krokom bola nadstavba, v rámci ktorej vzniklo 12 jedného a dvojizbových bytov a vtedy sa urobila aj nová strecha. Zároveň sme riešili aj prístup, pretože sa pristavil výtah,“ - vysvetlil J. Gallo.

Z pôvodnej budovy ostali len nosné konštrukcie, aj omietky sa museli obit' až na tehlu. Budova už má nové okná, časť nových stropov, budú sa robiť vnútorné priečky, kompletné rozvody vody, elektriny, plynu a kúrenia. V suteréne budú k dispozícii odkladacie priestory. V ďalšom kroku by sa mala budova aj zatepliť.

Prebiehajúca rekonštrukcia je približne v polovici realizácie celého projektu. Stavenisko bolo odovzdané 24. augusta 2018. „Ak pôjde všetko dobre, tak do troch mesiacov by sme mohli začať kolaudovať,

čiže pravdepodobne koncom mája“, hovorí J. Gallo. Práce realizuje firma Chránené pracovisko z Bratislavy, ktorá bola vysúť'ažená v rámci verejného obstarávania. Rekonštrukciu projektovala firma M-Pro Bratislava.

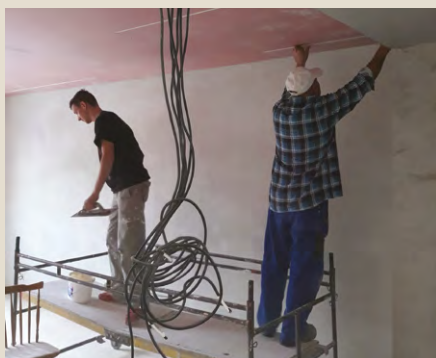
Cena diela je cca 1.192.000 eur, asi 650 tisíc eur na to schválilo mesto zo svojho rozpočtu a zvyšok je financovaný z komerčného úveru banky.

Rekonštrukciou vznikne miesto 45 buniek tzv. dočasného ubytovania 30 jedno- a dvojizbových bytov s podlahovou plochou vyše 30 resp. do 50 m². Komfort bývania zvýši aj možnosť používať výtah – čo doteraz na nižších podlažiach nebolo.

Je to veľmi zaujímavé bývanie, lukratívna, tichá lokalita v centre mesta, možno povedať, že už to nie je sociálne, ale nadštandardné bývanie, aj s parkovaním. V budúcnosti je plán riešiť aj garáže pod objektom, ktoré sú dnes prenajaté tu nebyvajúcim a mohli by slúžiť nájomcom bytov, čo má logiku.

Po kolaudácii budú občania informovaní a budú sa môcť prihlásiť so žiadosťami o byty v tejto bytovke. Vedeime, samozrejme, aj na Mátre zoznam žiadateľov o byty a je ich viac, než poskytnie táto bytovka. Zatiaľ nie je určený spôsob rozdelenia týchto bytov a predpokladám, že o ne bude veľký záujem.

Autor, foto: (mbk)



Majstri z Profitingu budú ešte robiť priečky zo sádrokartónu a vo vstupnej časti budú sociálne zariadenia.



HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ján Kollár

Básnik, historik, filológ, archeológ, ideológ všeslovanskej vzájomnosti (* 29.07.1793 Mošovce - † 24.01.1852 Viedeň) – Pochádzal z remeselnícko-roľníckej rodiny. Študoval proti otcovej vôli a sám sa vydržoval. Absolvoval nižšiu latinskú školu v Kremnici, potom gymnázium v B. Bystrici a Ev. lýceum v Bratislave a teológiu a filozofiu na univerzite v Jene. Je popredným predstaviteľom preromantickej poézie s vyhraneným ideovým zámerom. Vo svojej tvorbe vychádzal z klasicistickej poetiky, v rámci ktorej vyslovoval intímne i občiansky angažované vyznania. V nich potom formuloval ideový program národno-obrodenského hnutia. Pôsobil ako ev. kazateľ v Budapešti, od r. 1849 ako poradca vlády a profesor slovanskej archeológie na univerzite vo Viedni. Svoje tvorivé schopnosti venoval národnému prebudeniu Slovákov, najmä myšlienke zjednotenia a spolupráce slovanských národov. Označili ho za apoštola slovanstva. Podporil záujem o národný jazyk, zdôrazňoval potrebu vzájomného poznávania literatúr i kultúr slovanských národov, ich prínos pre svetovú kultúru a humanistický obsah, navrhol dokonca konkrétne spôsoby na realizáciu tejto myšlienky. Vyslovil presvedčenie, že slobodný je len ten národ, ktorý neutláča iné národy. Jeho tvorba a osobnosť mali vplyv na štúrovcov, ale rozišiel sa s nimi v otázke spisovného jazyka. Bol stúpencom literárnej a jazykovej jednoty česko-slovenskej, ale v jej mene sa usiloval uplatniť slovenské prvky v češtine, čo vzbudilo odpor na českej strane. Bol zberateľom a vydavateľom slovenských ľudových piesní. Je autorom viacerých teoretických prác, v ktorých dal vážne podnety ku kultúrnej spolupráci slovanských národov. Na univerzite vo Viedni má spolu s K. Kuzmánym pamätnú tabuľu (1998). V Martine je po ňom pomenovaná kedysi hlavná ulica z horného Turca stredom Jahodník a Riadku do centra Martina.

Zdroj: osobnosti.sk

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ján Novák

Maliar, grafik a ilustrátor (* 21. 4. 1921 Martin – † 3. 10. 1944 Martin) – Bol synom kníhtlačiaru, publicistu a ochotníckeho herca Antona Nováka, typografa KÚS v Martine, od r. 1925 spolumajiteľa (s D. Šulcom) Novej kníhtlačiarne, ktorú neskôr prevzala Matica a bola predchodcom Neografie. Janko Novák študoval na gymnáziu v Martine, v r. 1938-39 na Umeleckopriemyselnej škole v Prahe, 1939-1941 na odd. kreslenia a maľovania Slov. vysokej školy technickej v Bratislave, r. 1942-43 bol štipendistom na grafickej škole v Lipsku. Spolupracoval s MŠ a Neografiou ako ilustrátor a knižný grafik, od r. 1941 ako slobodný výtvarník. Koncom augusta 1944 odišiel s V. Chmelom do SNP. Po potlačení povstania sa skrýval na Martinských holiach, kde zahynul. Jeho výtvarné začiatky ovplyvnil J. Vodrážka a iní martinskí výtvarníci. Jeho umelecký obzor sa podstatne rozšíril v Prahe. Ťažiskom jeho diela bola kresba, v ktorej sa snažil o výrazovú náročnosť a slohovosť. Hrdinmi prvej skupiny jeho elegicko-baladických diel boli hrdinsky trpiaci, životom ubití ľudia. Do druhej skupiny patria dekoratívne alebo monumentálne diela. Viaceré z jeho kresieb sú štýlovo príbuzné dielam jeho staršieho spolužiaka V. Hložníka, nadväzovali spoločne na výtvarnú tradíciu Greca, Goyu a Daumiera. Jeho názorovú orientáciu ovplyvnil jeho profesor J. Mudroch. Pod týmto vplyvom vytvoril figurálne kompozície a krajiny ako metafor dusného ovzdušia násilia a vojny. Na jeho počesť sa konali v rokoch 1949-2000 pravidelne medzinárodné lyžiarske preteky Memorál Janka Nováka, vo februári 2018 ich obnovil Lyžiarsky klub Martin ako 50. ročník vo Valčianskej doline. Je po ňom pomenovaná ulica v Martine (vedie popri železničnej trati od stanice smerom na sever).

Zdroj: Lexikón osobností Martina

Početné publikum si užilo fašiangové oslavy na Námestí francúzskych partizánov



Poslankyne za Sever – zľava: Zita Sekerková, Zuzana Badová a Zuzana Vonsová

Na Severe si spestrili koniec zimy fašiangovými oslavami, ktoré sa uskutočnili 27. februára na Námestí francúzskych partizánov. Poslanci za túto mestskú časť (Zuzana Vonsová, Zita Sekerková, Zuzana Badová a Jozef Krištoffy) po prvý raz pripravili toto predstavenie.

Ako sa ukázalo, bol to zásah do čierneho. Ani samotní organizátori nečakali, že to bude mať taký úspech. Záujem občanov o tieto oslavy, ktoré sa niesli v znamení uvoľnenej atmosféry, prekonal všetky očakávania. „*Nemali sme s tým skúsenosti, nevedeli sme, ako sa to skončí. Či to ľudí osloví, či nebude zima, ale dopadlo to veľmi dobre. U občanov to zarezonovalo, všetci sme si to užívali a nikto sa nemudil. Vyšlo nám aj počesie. Pre mňa osobne to bol obrovský zážitok, takéto fašiangové predstavenie som videla po prvý raz a veľmi sa mi to páčilo,*“ šarmantne sa usmiala Zuzana Vonsová, prezlečená za zvodnú cigánku. Zuzana Badová bola v kostýme medveďa a na margo tejto oslavy povedala: „*Som veľmi spokojná. Nebolo jednoduché to organizačne zabezpečiť, ale myslím si, že sme to zvládli dobre, čo ocenili aj návštevníci. Som rada, že sme si takto pekne pripomenuli fašiangové tradície.*“ Aj Zitu Sekerkovú potešil nečakane veľký záujem Martinčanov o túto akciu. „*Malo to úroveň a určite budeme v týchto aktivitách pokračovať.*“ V rámci fašiangového programu vystúpili deti MŠ Družstevná a žiaci ZŠ A. Dubčeka, pod vedením učiteľky Janky Poláčikovej a občianskeho združenia Čižiček. Deti okrem spievania a tancovania počas

svojho vystúpenia prítomnému publiku zavínšovali aj toto: „*Pokoj, zmierlivosť, nech je vám pravidelný hosť*“, „*Daj Bože dobrý deň, aby vás nestihla povodeň*“, „*Hojnosť a blahobyt v rodine, nech u vás nikdy nevyhynie*“, „*Aby vám zdravie slúžilo a nech je vám veselo.*“

Poslankyne rozdávali účinkujúcim i návštevníkom chutné, voňavé čerstvo napečené šišky, dospelým aj kalíštek. Nálada bola výborná, typická fašiangová, ktorú ešte viac umocnila tradičná scénka – pochovanie basy. Tento zlatý klíncec osláv na Severe bol v réžii Zuzany Kmetovej, ktorá celú akciu vynikajúco moderovala spolu so svojim synom Adamom, za pomoci žien zo skupiny Lúč. Na Severe sa pochovala basa o niečo skôr, podľa správnosti by sa to malo udiť v predvečer Popolcovej stredy (tohto roku to pripadlo na 6. marca), keď sa skončí najveselšie obdobie roka a nasleduje 40-dňový pôst, ale to nikomu neprekážalo. Všetko nasvedčuje tomu, že o rok sa toto divadlo na Severe zopakuje, ale ešte predtým chcú poslanci za túto mestskú časť zorganizovať ďalšie podujatia k nejakému sviatku, napr. k Veľkej noci, ale aj rôzne iné spoločenské, kultúrne a hudobné slávnosti.

Autor, foto: Eubomír Chochula



Aký by to bol koniec fašiangov bez pochovania basy?

Predseda VMČ Podháj-Stráne Tomáš Ignačák

V plánoch je ihrisko pre mladých i starších



Ojedinelé ihrisko v rámci mestských častí - na Nekrasovovej ul. na Stránach - potrebuje rekonštrukciu

Tak ako som spomenul v predchádzajúcich vydaniach MESTSKÝCH NOVÍN, medzi moje osobné priority v rámci MČ patrí aj rekonštrukcia nevyhovujúceho športoviska tzv. kurtov na Stránach.

Nachádzajú sa rovno nad pizzeriou Venezia. Je to už roky rovnaké, iba sa to postupom času zhoršuje. Stráne majú na trávenie voľného času detí dobré ihrisko na Tulskej ul., to je pekné; no pre väčšie deti nič. Všetky ulice na Stránach sú krivé a z kopca – futbal, zakopať si..., o tom sa nedá ani hovoriť.

Koncom januára sme mali s pánom Š. Balošákom zo Správy športových zariadení mesta Martin obhliadku tohto zanedbaného športoviska. Má to aj negatíva, lebo v minulosti sa tam stretávali partie mladých ľudí z iných sídlisk, hrávali tam hokej, bol z toho hluk a konflikty s domácimi. Takže nechceme tam

robiť multifunkčné ihrisko. Zámer je – ihrisko má dve terasy – na jednu skúsime urobiť štúdiu ako cvičisko pre mladších i starších, hrazdy, bradlá, nejaké stroje, a na vyššiu terasu skúsime presunúť basketbalové koše, urobiť tam ihrisko (súvisí to aj s orientáciou týchto plôch, aby lopty nelietali až do domov). Pripravíme dva varianty – jedna schodnejšia, aby to fungovalo, druhá veľkorysejšia – ako by to mohlo vyzerat' v budúcnosti, keď sa naskytnú nejaké zdroje.

Autor: (mbk), foto: P. Ignačák



Anketa - Podháj/Stráne



Ján Vaculák, Ul. R. Viesta: - Ja som tu spokojný, hoci... Ale čo nám tu prekáža, to je nebezpečná križovatka našej Ul. R. Viesta v jej vyústení na Bagarovu ul. Na našej nie sú a asi ani

nebudú chodníky, takže ľudia chodia po ceste, aj mamičky s kočíkmi, a dolu je ako hlavná odbočka z našej ulice doprava na Bagarovu a do mesta; nie doľava na smer do Nového Martina. Kedysi to bolo zahatané, teraz je to priechodné, ale na našej križovatke je len značka Daj prednosť v jazde, a nie je STOP-ka. Koľko som už videl nebezpečných situácií...! Našťastie, zatiaľ šlo len o pokrčené plechy, ale obávam sa raz sa to môže skončiť horšie. Nezodpovední vodiči niekedy nielenže nedajú prednosť, ale ešte aj jazdia rýchlo. A v zime... v tej rýchlosti nemá šancu ubrzdiť. Rozhodne to treba lepšie vyznačiť. Už sme si so susedmi povedali, že to musíme na občianskej schôdzi žiadať.



Ladislav Sklenár, Stráne: - Čo by som privítal? Čistotu a poriadok... Po zime poupratovať, už je dávno po snehu, z toho štrku sa praší, keď prejde auto. Musím povedať,

že chodníky tejto zimy odhrňali, to sme boli až prekvapení! Čo nás trápi, - neviem, - nie som, čo to teraz prišlo do módy: každý má plyn, ale kúri drevom. A to keď je bezvetrie, idete sa zadusiť, neviete ani, z ktorej strany to ide. Do noci je smrad! Večer sa nedá prevetrať... Ľudia si to asi nevedia spočítať, že to nebudú mať lacnejšie než s plynom, len špinavšie, čo si narobia neporiadok. Veď aj ja som kedysi kúril len tuhým palivom, keď sme sem pred 35 rokmi našťahovali. Ale keď zaviedli plyn, to sa nedá porovnať, aký je to rozdiel! Ja viem, že na to nie je zákon, ale keď sa už všade toľko hovorí, že si ničíme ovzdušie, by sa mali ľudia nad tým zamyslieť a začať s tým niečo robiť. (mbk)

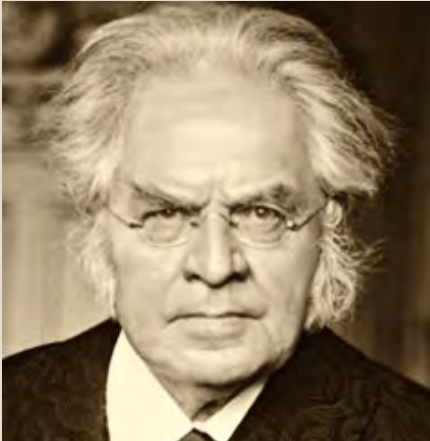
HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ján Kohút

Národnokultúrny pracovník, advokát (* 15. 2. 1829 Martin – † 14. 2. 1903 Martin) – Bol synom farbiera Juraja Kohúta, horlivého národovca, spoluzakladateľa, neskôr notára a cechmajstra cechu turčianskych farbiarov (jeho usadlosť bola oproti I. budove Matice, kde je dodnes dochovaná vila jeho vnuka, lekára Jána Kohúta, ktorý sa zaslúžil o výstavbu a rozvoj Krajinskej nemocnice v Martine.) Po absolvovaní štúdia práva zložil v roku 1861 advokátsku skúšku v Pešti. V roku 1861-1871 bol prísediacim župného súdu, roku 1871 vedúcim poštového úradu a od roku 1872 samostatným advokátom v Martine. V rokoch 1848/49 sa prihlásil a pôsobil v slovenskom dobrovoľníckom vojsku, v roku 1861 patril k martinským mešťanom, ktorí podpísali výzvu a pozvanie na Memorandum zhrmaždenie a samotné Memorandum národa slovenského. Neskôr patril k zakladajúcim členom Matice slovenskej, kde ho v roku 1872 zvolili do výboru, bol aj zakladajúcim členom nižšieho slovenského evanjelického gymnázia a v roku 1895 aj k členom Spolku na založenie interkonfesionálneho gymnázia s vyučovacou rečou slovenskou v Martine. Zúčastnil sa na zakladaní priemyselných a peňažných podnikov v Martine, bol spoluzakladateľom a prvým predsedom Kníhtlačiarkeho účastinárskeho spolku a členom správy Tatrabanky. Venoval sa aj ochotníckemu divadlu, roku 1861 bol spoluzakladateľom Turčianskeho kasína, roku 1869 spolku Slovenská omladina, v rokoch 1887-1890 pôsobil vo výbore na postavenie Národného domu. Bol členom obecného výboru a r. 1889 ho zvolili za richtára v Martine. Je po ňom pomenovaná ulica v Martine (pri rímsko-katolíckom kostole sv. Martina).
Zdroj: Lexikón osobností Martina

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Bjørnstjerne Martinius Bjørnson

Nórsky prozaik, dramatik, básnik a publicista (* 8. december 1832, Kvikne – † 26. apríl 1910, Paríž) – Nositeľ Nobelovej ceny za literatúru za rok 1903. Spolu s H. Ibsenom, A. Kiellandom a J. Lie sú známi ako "štyria veľkí" nórskej literatúry 19. storočia. Študoval na univerzite v Kristianii (dnes Oslo). Potom pracoval ako novinár. Venoval sa najmä divadelnej a literárnej kritike. Bojoval za oslobodenie Nórov spod švédskej nadvlády. Venoval pozornosť obrane utlačaných európskych národov: Fínov, Poliakov v Rusku, Rumunov, ale najmä Slovákov. Písal dramatické a prozaické diela s historickou tematikou, ktoré mali povzbudiť národné povedomie Nórov. Jeho báseň Ja, vi elsker dette landet ("Milujeme tento kraj") sa stala nórskou štátnou hymnou. Záujem o slovenskú problematiku v ňom vzbudil list troch českých slovakofilov - spisovateľ a dr. E. Lederera, básnika A. Heyduka a K. Kálala, v ktorom opisali katastrofálne postavenie "na smrť odsúdeného národa na uhorskom ostrove slobody", a to na základe širokého faktografického materiálu pripraveného o. i. A. Štefánkom. Bjørnsonove zverejnil tento list v r. 1907 v mnichovskom časopise März a po jeho publikovaní spustil intenzívnu publicistickú aktivitu vo Francúzsku, Taliansku a Rakúsku. Bjørnsonove vystúpenia mali veľký medzinárodný (aj domáci) ohlas, pomohli prelomiť bariéry medzinárodnej izolovanosti slovenskej otázky. Od r. 2012 pôsobí pri Jesseniovej lekárskej fakulte Učv v Martine Centrum paliatívnej starostlivosti B. Bjørnsona. SNK usporiadala v októbri-novembri 2010 výstavu o B. B. na Bratislavskom hrade a v máji-júni 2018 výstavu B. B. – Hviezda zo severu v SND v Bratislave a v Literárnom múzeu SNK v Martine. Od r. 2011 je B. Bjørnson čestným občanom mesta Martin a je tu po ňom pomenovaná ulica.

Zdroj: wikipédia, postoj.sk

Jazierko bude pred vandalmi strážiť socha



Jazierko v Košútoch koncom februára 2019

Takú oddychovú zónu s jazierkom, aká je v Košútoch, nemá žiadna iná mestská časť v Martine. Existuje už štyri roky a je v zacheovalom stave vďaka občianskemu združeniu Algade Art, s ktorým má VMČ Košúty veľmi dobrú spoluprácu a ktoré sa o tento priestor stará.

Ako nám povedal poslanec za Košúty Dušan Kubička, príjemná oddychová zóna s jazierkom si vyžaduje pravidelnú údržbu. „Keďže tam dvakrát mesačne upratujeme, čistíme od odpadkov, vynášame z košov vrecia so smetami, nemusíme robiť nárazovo veľké brigády. Každým rokom je to lepšie. Väčšiu očistu v jazierku robíme raz ročne. Vlni na jeseň nám potápači v neoprénoch pomohli vyčistiť tie miesta, ktoré boli zarastené pálkou. Táto dosť rozpínavá rastlina bola už na dvoch tretinách z celkovej plochy jazierka. Bolo ju treba vyklčovať a potom dvoma veľkými nákladnými autami odviezť preč. Takéto práce môžeme robiť len mimo sezóny hniezdenia a rozmnožovacieho obdobia, aby sme nenarušovali tento biotop. Preto takúto veľkú brigádu zopakujeme až koncom leta alebo začiatkom jesene 2019. Bude to znovu za asistencie hasičov a potápačov s cieľom zbaviť jazierko pálky, ako aj prerastajúcej vrby a prasličky, ktorá sa veľmi rozširuje po hladine. Cez zimu sme sa o túto lokalitu starali tiež. Prikrmovali sme vtáky a kačky, sledovali jazierko, aby nebolo komplet zamrznuté. Nemuseli sme sekať ľad kvôli okysličovaniu vody ani v mrazivom januári, do jazierka máme zabezpečený stály prúd vody z jazierka. Teraz s príchodom lepšieho počasia sa bude zvyšovať počet návštevníkov tejto oddychovej zóny, ktorá sa stala obľúbenou lokalitou na prechádzky, trávenie voľného

času a relax. Pred piatimi rokmi tu bola obrovská džungľa, veľká jama s kalužou, zarastená lúka a dnes je tu pekné jazierko. Každý, kto sem príde, sa môže pokochať tou krásou, prípadne si môže posediť na jednej z piatich lavičiek, ktoré sú vyrobené tak, aby sa nedali zničiť, aj preto ich voláme antivandalské. Občania Košút vyjdú z paneláka a po sto až dvesto metroch sa ocitnú v prírodnej oáze, kde to prekypuje životom. Tento priestor chceme v lete skrášliť jedným artefaktom. Je to nápad šéfy OZ Algade Art Gabiky Špalkovej, ktorá chce do tohto priestoru umiestniť sochu vyrezanú zo starého kmeňa. Mala by byť výrazná, aby to tam strážila pred vandalmi,“ poznamenal poslanec za Košúty Dušan Kubička. OZ Algade Art má dobré nápady. Vlni v decembri sme písali, že pred obytným domom Lentilka v Košútoch 2 osadili drevenú čarovnú bránu, cez ktorú sa dá vojsť buď do záhrady, alebo opačne do neúprosnej reality, do nezajímavého prostredia smerom k nákupným centrá. Na homom hranole tejto brány už visí aj drevený zvon s kovovým srdcom. „Táto brána je čarokrásna. A keď na jar ožije aj záhrada, bude to tam znovu ako v raji,“ dodal Dušan Kubička.

Autor, foto: Eubomír Chochula



Visiaci zvon na drevenej bráne pri Lentilke

Čo bude s vodojemom? Bude sa dať využiť na niečo zmysluplné?

Na februárovom zasadnutí mestského zastupiteľstva poslanci schválili návrh uznesenia, ktoré predložil člen mestskej rady, poslanec za Záturčie a predseda poslaneckého klubu Krok navyše Michal Uherčík, ohľadne vodojemu nad Záturčím.

V návrhu uznesenia je uvedené: Mestské zastupiteľstvo žiada vedenie mesta Martin o vyhlásenie súťaže o využitie vodojemu nad Záturčím, v spolupráci s vlastníkom vodojemu (spoločnosť Turvod) v kruhu laickej aj odbornej verejnosti. Za návrh hlasovala väčšina z 28 prítomných poslancov (15 bolo za, 4 proti a 9 sa zdržalo).

„Otázka vodojemu sa rieši už dlhé roky a je potrebné ju uzavrieť zo strany mesta. Súhlasím, že až na základe analýzy a odborného stanoviska budeme vedieť, či vôbec môžeme uvažovať o nejakom využití tohto priestoru. Turvod musí deklarovať skutkový stav, aká je environmentálna záťaž, či musí byť vodojem sanovaný, alebo nie. Akonáhle to budeme mať k dispozícii, mala

by sa uskutočniť verejná súťaž za účasti laickej i odbornej verejnosti o využitie tohto priestoru. Som proti tomu, aby sa zbúralo niečo len pre to, že je to staré a dlhé roky nevyužívané. Nechcem, aby to dopadlo tak ako so škôlkou na Podháji. Ten vodojem (dve obrovské nádrže zapustené do zeme, ktoré sú desiatky rokov nevyužívané, plus jedna chátrajúca budova) je vo vlastníctve Turvodu, ale pozemky v okolí sú mestské. Keďže jediným oprávneným žiadateľom o čerpanie finančných zdrojov z ministerstva životného prostredia z eurofondov na projekt na odstránenie environmentálnych záťaží môže byť mesto, bude potrebné previesť tento majetok do mestského vlastníctva. Ale len v prípade nájdania zmysluplného využitia tohto priestoru pre mesto. Verím, že sa do súťaže zapoja kreatívni mladí ľudia, občianske združenia či architekti, ktorí možno prídu s nejakým skvelým nápadom a poniknu zaujímavé riešenie pre tento priestor a jeho využitie,“ povedal Michal Uherčík.



Objekt vodojemu je ruina, s ktorou je potrebné niečo urobiť

OTÁZKA MESTSKÝCH NOVÍN

Ešte skôr, ako sa problém ohľadne zdevastovaného vodojemu vyrieši, nebudete iniciovať, aby areál s tým objektom, z ktorého ide hrôza, bol ohradený plotom? Z bezpečnostného hľadiska by to malo byť viac chránené, aby tam nedošlo k tragédii, prípadne, aby sa nestalo to, čo v minulosti, keď do šachty spadol jeden človek, ktorý to len zázrakom prežil...

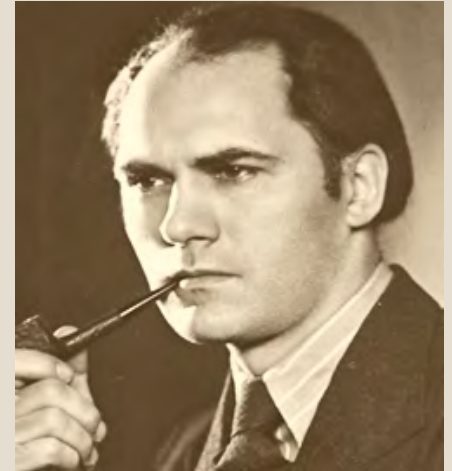
ODPOVEDÁ: MICHAL UHERČÍK

„Uvedený vodojem je vo vlastníctve spoločnosti Turvod. Je výlučne v jej záujme daný vodojem zabezpečiť pred vstupom, aby sa nestalo to, čo pred približne 5 rokmi. V najbližších týždňoch máme dohodnutú

obhliadku exteriéru, aj interiéru objektu, ktorú zariadi majiteľ. Po dohode sa na obhliadke zúčastnia aj zástupcovia vedenia mesta a určite bude diskutovaná aj otázka zabezpečenia, ktorú už v minulosti viackrát komunikovali na mesto poslanci za Záturčie. Majiteľ by mal objekt zaistiť tak, aby do neho nebol umožnený prístup. Oplotenie je určite jedným z riešení. Vlastníkovi musí záležať na zabezpečení objektu, čo na spoločnom stretnutí aj deklaroval. Ak to bude možné a nájdeme využitie pre tento objekt, tak bude táto otázka bezpredmetná a priestor pre asociálov sa zmení na priestor pre občanov a širokú verejnosť.“

Autor, foto: Lubomír Chochula

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ján Rob Poničan

Básnik, prozaik, publicista a prekladateľ (*15. 6. 1902 v Očovej - † 25. 2. 1978 v Bratislave) – Po predčasnom úmrtí rodičov ho vychovávali príbuzní. Gymnaziálne vzdelanie získal v Banskej Bystrici, neskôr študoval na ČVUT v Prahe, po dvoch rokoch prestúpil na právo, ktoré ukončil v roku 1927. Do KSČ vstúpil v roku 1924. Advokátskym koncipientom u Vladimíra Clementisa bol v roku 1932, o rok neskôr si otvoril vlastnú advokátsku prax. Zastupoval najmä robotníkov a komunistov. Advokátsku prax vykonával do roku 1947, neskôr bol tajomníkom Advokátskej komory, verejným a štátnym notárom. Pracoval aj ako tajomník a podpredseda Spolku slovenských spisovateľov a v rokoch 1952–1964 bol riaditeľom Slovenského vydavateľstva krásnej literatúry v Bratislave. Bol príslušníkom skupiny ľavicovo orientovaných intelektuálov a spoluzakladateľom skupiny DAV. Spolu s Vladimírom Clementisom, Danielom Okálím a Andrejom Siráckym založil v roku 1924 časopis DAV. Literárnou kritikou je považovaný za jedného z iniciátorov proletárskeho prúdu v slovenskej literatúre. Poničanov debut Som, myslím, cítim a vidím, milujem všetko, len temno nenávidím sa stal manifestom slovenskej socialistickej poézie. Vyvrcholením jeho básnickej tvorby je poéma Divný Janko. Prvé verše uverejňoval Ján Rob Poničan v časopisoch Svojeť, Mladé Slovensko, Hlas ľudu a ďalších. Od študentských čias sa venoval aj dramatickej tvorbe a písal i rozhlasové hry. Do slovenského jazyka preložil diela svetových dramatikov a básnikov. Svojou tvorbou, ale aj svojimi občianskymi postojmi, patril Ján Rob Poničan k najvýraznejším osobnostiam Slovenska 20. storočia. Roku 1971 bol vymenovaný za národného umelca. V Martine je po ňom pomenovaná ulica na starej Ľadovni.
Zdroj: teraz.sk

HISTORICKÉ OSOBNOSTI



Ida Hurbanová

Prekladateľka (* 31. 12. 1851 Bratislava - † 31. 7. 1920 Sliac, poch. v Martine) – Bola sestrou Ladislava Dobroviča, jedného zo zakladateľov fabriky na ohýbaný nábytok, v skorей pôsobil ako správca, zúčastnil sa na jej výstavbe a riadení (neskôr Tatra nábytok) a manželkou Svetozára Hurbana-Vajanského. Pochádzala z bratislavskej nemecko-maďarskej meštianskej rodiny a v takom duchu bola aj vychovaná. Jej otec Michal Dobrovits bol známym právnikom a v r. 1861-71 aj richtárom Bratislavy. Po slovensky sa naučila až po zoznámení sa s budúciim manželom, za ktorého sa vydala r. 1875 a o tri roky nato s ním prišla do Martina. Vychovávala 5 detí (dve zomreli v detskom veku), žili v dome na dnešnej Ul. M. R. Štefánika oproti Memorandovému nám., prenajatom od ev. farára J. Horvátha, priateľa a spolubojovníka J. M. Hurbana z revolúcie 1848-49.) Ich domácnosť privítala mnoho hostí zo Slovenska i zahraničia. Žili v ťažkých podmienkach, pod vplyvom rozsiahlych aktivít S. Hurbana-Vajanského, jeho mnohých, i zahraničných, ciest a súdnych procesov, končiacich ťažkými pokutami alebo väzením. Spolupracovala so S. Hurbanom-Vajanským v jeho národnej a verejnej činnosti. Preložila do nemčiny niekoľko jeho krátkych próz, ktoré uverejnila v bratislavskom časopise Westungarische Grenzbote. Po smrti manžela žila u dcéry Viery v Novom Meste n. V. Je príkladom jednej z mnohých žien-manžieliek, ktoré ostali v tieni významných manželov-národovcov, ktorých však sprevádzali v ich práci a po ich smrti sa starali o ich veľké dielo. I. Hurbanová spolupracovala o.i. so Živenou. Je pochovaná v rodinnej hrobke na Národnom cintoríne.

Zdroj: narodnycintorin.sk

(Rubriku pripravuje: Michal Beňadik)

Peter Kašuba: Chceme zlepšiť prostredie Priekopy



Na minulom rokovaní výboru mestskej časti sme pristúpili k rozhodnutiam, ktoré majú zvýšiť prechodnosť Priehradnej ul. z Ul. I. kolónia. Dali sme odstrániť dva železné koly, ktoré zamedzovali vstup do tejto ulice. Samozrejme, ako to býva, stretlo sa to s pochopením jednej časti a s nevôľou druhej časti obyvateľov susedných rodinných domov. Hlavným dôvodom tohto kroku bolo, že na Priehradnej ul. nebolo možné vykonávať zimnú údržbu a dochádzalo tam k úrazom chodcov. Od odstránenia zábran si sľubujeme umožnenie zimnej údržby a predchádzanie úrazom. Ako som povedal, boli aj kritické názory obyvateľov susedných domov, pretože cesta je tam úzka a občania tvrdia, že v minulosti tam dochádzalo k praskaniu múrov rodinných domov. Uvidíme, overíme to v praxi a po nejakej dobe sa k tomu vrátíme a vyhodnotíme to – či prejazdnosť ponecháme, alebo nie. Dnešný stav nie je trvalý.

Chodník nie je cesta

Toto isté – prejazdnosť – sa týka zábran, ktoré sa nachádzajú na chodníku od Lidla popri plote internátu dopravnej školy popri lekárni až na Uzlovskú ulicu. Tam boli zábrany (koly) osadené preto, lebo niektorí vodiči si tadiaľ skracovali cestu na Uzlovskú ulicu – takže tu je podstata opačná: prejazdnosť nie je vylúčená dostatočne. Niektorí vodiči aj jestvujúce koly obchádzajú a úplne rozbahnili terén. Tu pridáme ďalšie zábrany na tento chodník – lebo tu ide o chodník, nie cestu.

Zanedbaný areál bývalej MŠ

S tým súvisí aj situácia na susednom pozemku, v areáli bývalej MŠ na Uzlovskej ul. za lekárnou a veterinárnou stanicou. Tento



Výtlk na Ul. J. Martáka pri Manane pride na rad čoskoro.

pozemok bol predaný spolu so stavbou investorovi podľa informácií v tej dobe na výstavbu bytového domu. No ukázalo sa, že investor svoj zámer nerealizoval a plocha vyzerá katastrofálne. Stavby boli zbúrané, ale pribudlo tam množstvo náletových drevín a schádzajú sa tam rôzne skupiny mladých ľudí a asociálov. Vyzerá to tam veľmi, veľmi zle. My budeme rokovať s majiteľom a vyzveme ho dosť razantne k tomu, aby urobil na tejto parcele poriadok. Treba to oplotiť a tak zabrániť tomu, aby sa tam schádzali nežiadúce skupiny ľudí. Je to dlhodobý problém a už to prekročilo hranicu únosnosti.

Opravy po zime

V mesiacoch marec-apríl bude prebiehať obhliadka stavu ciest po zime s kompetentnými ľuďmi z mestského úradu. Prejdeme celú Priekopu a budeme informovať, ktoré úseky budeme riešiť ako havarijné prednostne a ktoré ďalšie sa budú opravovať. Spomeniem len veľký výtlk na Ul. J. Martáka, ktorý budeme opravovať prioritne. Taká obhliadka sa uskutoční v každej mestskej časti a následne dôjde k opravám.

Autor: (mbk), foto autor a (pka)



"Auto-skratke" od Lidla k Uzlovskej ul. odzvoní, je to chodník pre peších.

M E S T O M A R T I N

I N F O R M Á C I A

O ČASE A MIESTE KONANIA VOLIEB PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2019

Mesto Martin v zmysle zákona č. 180/2014 Z.z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Rozhodnutia predsedu Národnej rady SR č. 8/2019 Z.z. o vyhlásení volieb prezidenta Slovenskej republiky zo dňa 10. januára 2019

o z n a m u j e, ž e:

- Volby prezidenta Slovenskej republiky sa uskutočnia **dňa 16. marca 2019 (sobota) v čase od 7.00 hod. do 22.00 hod.** Ak ani jeden z kandidátov na prezidenta Slovenskej republiky nezíska nadpolovičnú väčšinu platných hlasov oprávnených voličov, druhé kolo volieb prezidenta Slovenskej republiky sa uskutoční **dňa 30. marca (sobota) v čase od 7.00 hod. do 22.00 hod.**
- Volby sa uskutočnia v týchto volebných miestnostiach:

Číslo voleb. okrsku	Popis územia volebného okrsku	Volebná miestnosť
1.	Kocelova, Rastislavova, Mojmirova, Poničanova, Puškinoва, Silava	Tanečný klub Deep Marico Maše Halamovej 21 (bývalé Turč. osvetové stredisko Ladovéň)
2.	Lermontova, Pribinova, Svätoplukova	Tanečný klub Deep Marico Maše Halamovej 21 (bývalé Turč. osvetové stredisko Ladovéň)
3.	Majakovského, B. Němcovej, Sklabinská, Nade Hejnej	Tanečný klub Deep Marico Maše Halamovej 21 (bývalé Turč. osvetové stredisko Ladovéň)
4.	Jahodnícka, Jána Šimka, Jeleňova, Benikova, Jána Fraňa, Stavbárska č. 2A, 4 a nepárne č. 1-9, Pod strelnicou	ZŠS obchodu a služieb Stavbárska 11
5.	Konevova, Daniela Michaeliho, Stavbárska č. 6, 8, 10, 12, 14	ZŠ – Jozefa Kronera 25
6.	Gogolova od č. 10 do konca, Jozefa Kronera	ZŠ – Jozefa Kronera 25
7.	Malinovského, Izabely Textorisovej, Gogolova č. 2, 4, 6, 8	Gymnázium J. Lettricha 2
8.	V. Šipoša, Sucháčkova	Gymnázium J. Lettricha 2
9.	J. Mazúra, J. Lettricha	Gymnázium J. Lettricha 2
10.	Maše Halamovej, Ševčenkova, Jána Petrikoviča	Gymnázium J. Lettricha 2
11.	J. Kráľa, Jesenského, Kollárová, Prieložtek, Priehradka, Turčianskych dobrovoľníkov, Na Bystrícku, Kadavého, Odtoky, Murgašova, Rybárska, Pri Turci, Fornigovo, Robotnícka, Ruppeldtova, Bötova, Langfeldova, Štefanovičova, Ulica S. Stražnu, Kráčiny, Híry, Bambusky, Kalná, Na Kameni, Flaška, Predvalská	ZŠ Nade Hejnej Nade Hejnej 4
12.	Hradečnická, K letisku, Lúky, Mestská Bórová, Okružná, Pri zbrojnici, Šinečná, Seľtrnica, Tomčányiovská, Tomčianska cesta, Veľká Hora, Zemianska	Požiarňa zbrojnica Pri zbrojnici 1
13.	Nám. S. H. Vajanského – podľa abecedného zoznamu priezviska voličov – od A po K	Mestský úrad Martin Nám. S. H. Vajanského 1
14.	Nám. S. H. Vajanského – podľa abecedného zoznamu priezviska voličov – od L po Z	Mestský úrad Martin Nám. S. H. Vajanského 1
15.	Moyzesova, Nováková, A. Kmeťa, Kuzmányho, P. Mudroňa č. 1-28 a 52	ZŠ P. Mudroňa 3
16.	Daxnerova, Francisciho, Bernoláková, Kohútova, P. Mudroňa č. 29-48, Námestie SNP, A. Sokolika, M. R. Štefánika č. 1-40, Moskovská, Memorandové námestie, 29. augusta, Divadelná, Šoltésvej č. 1-13, P. O. Hviezdoslava č. 2-30 párne, Jána Bohdana Hroboňa	ZŠ P. Mudroňa 3
17.	Šoltésvej od č. 14-26, P. O. Hviezdoslava č. 1-21 nepárne a od č. 32-56 párne, V. P. Totha, Malá Hora, Stúrovo námestie, M. R. Štefánika od č. 46-70	ZŠ P. Mudroňa 3
18.	Hečkova, Sládkovičova, Thurzova, Björnsonova, Kukučinova, E. B. Lukáča	ZŠ P. Mudroňa 3
19.	Holubyho, P. O. Hviezdoslava od č. 23-45 nepárne a od č. 58-88 párne, Záborského	Budova bývalého patrónneho gymnázia v Martine M. R. Štefánika 17 (pri Evanjelickom kostole)
20.	M. R. Štefánika od č. 72-94, Tajovského, L. Novomeského, Tehelná, A. Pietra, Nám. J. C. Hronského, Skultétyho	Budova bývalého patrónneho gymnázia v Martine M. R. Štefánika 17 (pri Evanjelickom kostole)
21.	Červej armády, Nálepková, Komenského, Tomášikova	ZŠ s MŠ A. Bernoláka – Tomášikova 1
22.	Jilemnického č. 1, 3-41, Zvolenská č. 1-8	ZŠ s MŠ A. Bernoláka – Tomášikova 1
23.	Školská, Budovateľov, Družstevná, Novojičínska, Zvolenská od č. 9-31A	ZŠ A. Dubčeka – Družstevná 11
24.	Kozmonautov	ZŠ A. Dubčeka – Družstevná 11
25.	J. Palkoviča, Jilemnického od č. 45A-59	ZŠ A. Dubčeka – Družstevná 11
26.	Rumunskej armády, Severná	Súkromná ZŠ Tomáša Zanovita – Východná 18
27.	Jilemnického 2, Východná, Bellova	Súkromná ZŠ Tomáša Zanovita – Východná 18
28.	Hurbanova	ZŠ s MŠ – Hurbanova 27
29.	Rázusova, Košítska	ZŠ s MŠ – Hurbanova 27
30.	M. Gaiardú, Kernova	ZŠ s MŠ – Hurbanova 27
31.	F. Štefunku, C. Majernika	ZŠ s MŠ – Hurbanova 27
32.	J. Alexyho, Hodžova, Priemyselná, Dúbravca	ZŠ s MŠ – Hurbanova 27
33.	Priekopská, Za Jordánom, V ulici, Kmeťka, Sučianska, Priehradná, Lipová, I., III. kolónia, O. Plachého, Majerčíkova, Hasičská ulica, Ulica J. Bođeneka	Objekt obc. vybavenosti Prieckopa, Lipová 31 (za ZŠ Priehradná)
34.	J. Martáka, Uzlovská, Kratinova od č. 1-44	Objekt obc. vybavenosti Prieckopa, Lipová 31 (za ZŠ Priehradná)
35.	A. Medňanského, J. Š. Šikuru, B. Bullu	Objekt obc. vybavenosti Prieckopa, Lipová 31 (za ZŠ Priehradná)
36.	Zelená, Štvrť Čajkovského	ZŠS dopravná Prieckopa, Zelená 2
37.	Volgogradská, M. Dulu	ZŠ s MŠ – J. V. Dolinského 2
38.	Charkovská, Minská, Palackého 11, 13, 14, 15, 16, 19, 21, 23, 25, 27, Kijejská, Chotárna č. 1-21 nepárne, J. V. Dolinského	ZŠ s MŠ – J. V. Dolinského 2
39.	Kratinova od 45 do konca, Devínska, Nákladné nádražie	ZŠ s MŠ – J. V. Dolinského 2
40.	Helsinská, Nerudova, Smetanova, Fínska 2, 2A, 4 a nepárne čísla, H. Gregorovej, Kolónia Hviezda, Jedloviny, Leningradská 25, 27, 27A, Francúzskych partizánov č. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, J. Kostru, Mudrochova, Smrekova, Podhradské	Autocamping Kolónia Hviezda 92
41.	Hilboka, Zámocká, Sadová, Štepanická, Riečiny, Potočná, Záturčianska 1-79, Pitníky, J. Kalinčiaka, Laukovská, Lazík, Nadsadie, S. Furdeka 1-26, S. B. Romana, Včelárska paseka, Hájska, Kaštieľna, Majerná, Zaturecká	Materská škola S. Furdeka 1
42.	A. Stodolu č. 1-28, Gándhiho	ZŠ – Záturčie A. Stodolu 60
43.	A. Stodolu od č. 29 do konca, A. Mamateja	ZŠ – Záturčie A. Stodolu 60
44.	P. V. Rovnianka, L. Ondrejova, Š. Furdeka od č. 28 do konca	ZŠ – Záturčie A. Stodolu 60
45.	M. Jankolu, S. Náhalku, Záturčianska od 81 do konca	ZŠ – Záturčie A. Stodolu 60
46.	D. Makovického	ZŠ – Záturčie A. Stodolu 60
47.	Československej armády, Hrdinov SNP č. 1-10B, Mládeže, Timravy	ZŠ s MŠ – Podhájska 10A
48.	Gorkého, Námestie protifašistických bojovníkov	ZŠ s MŠ – Podhájska 10A
49.	J. Goliána 1-21, Podhájska, Veterná, Jánošíkova, Oľsanova, Fatranská, Palárikova, Dobšinského, Krivánska, T. Vansovej, S. Chalupku, Košarištanova, Matušková	ZŠ s MŠ – Podhájska 10A
50.	V. Zingora od č. 36 do konca, Nekrasova, Bezekova, Hollého od č. 86 do konca, R. Viesta, Slovanská, Šmidkeho, Brigádnicá, L. Frimmela, Hrdinov SNP od č. 11 do konca, Sasinkova, Brezová, Horská, Korunovo, Podhorská, Poľná, Bezručova, Polovnícka, Martinské hole, Stráne, Cesta k ľesu, Štrbovo, Milošovo, Podstráne I., Osíkovo	Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Martine Zingora 30
51.	Halašova, Čulenova, Nešporova, M. Poláka, S. Kunu, M. Uhera, Schmidtova, Tulska, V. Zingora č. 1-35, Clementisova, S. Bibzu, O. Borodáčovej, H. Meličkovej, J. Barca-Ivana, Medekova	Súkromná MŠ Datelínka Bagarova 2C
52.	J. Goliána od 22 do konca, Bagarova, Generála Svobodu, Wolkrova, Odeska, Nezvalova, Tolstého, Jána Šípku, Bazovského, Dostojevského, Hollého č. 1-85, Pivovarská	Súkromná MŠ Datelínka Bagarova 2C

- Volič po príchode do volebnej miestnosti preukáže okrskovej volebnej komisii svoju totožnosť.
- Volič dostane hlasovacie lístky vo volebnej miestnosti v deň konania volieb.
- Každý volič sa musí pred hlasovaním odobrať do osobitného priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov, inak mu okrsková volebná komisia hlasovanie neumožní.
- Na zabezpečenie poriadku a dôstojného hlasovania vo volebnej miestnosti je volič povinný riadiť sa pokynmi predsedu okrskovej volebnej komisii.

Martin 16. januára 2019



Ján Danko
primátor mesta Martin

Medzi najlepšimi športovcami roka 2018 dominovali atléti

Aj keď sa medzi športovcami hovorí, že radosť z výhry je lepšia ako akékoľvek ocenenie, mesto Martin každoročne ukazuje, že si výkony svojich športovcov váži. V piatok 22. februára si z rúk vedenia mesta prevzalo ocenenia 13 jednotlivcov a tri kolektívy, ktoré opäť preukázali, že aj v hlavnom meste slovenskej kultúry prekvitá množstvo športového talentu.

Anglický dramatik William Shakespeare povedal, že túžba skraca cestu. V prípade športovcov platí tento citát dvojnásobne. Ich túžba prekonať súperov a samých seba ich častokrát ženie za hranice vlastných síl a tréning po tréningu im dokazuje, že sú silnejší, ako si mysleli. Tvrdé tréningy, disciplína a chuť športovať sa v prípade martinských športovcov pravidelne zúročujú v podobe vrcholných priečok na prestížnych medzinárodných podujatiach, čím širia dobré meno mesta Martin aj ďaleko za hranicami Slovenska. Mesto Martin preto každoročne oceňuje najúspešnejších športovcov za uplynulý rok. Výnimkou nebol ani rok 2019. „*Bolo mi čťou podať ruku každému jednému úspešnému športovcovi, ktorý reprezentuje naše mesto, či už doma alebo v zahraničí. Ich sila a motivácia by mali byť pre nás všetkých vzorom, a to nielen, čo sa týka športu, ale takisto v našom každodennom živote,*“ zhodnotil primátor mesta Martin Ján Danko, ktorý ocenenia odovzdával spolu so svojimi zástupcami – Rudolfom Kollárom a Tatianou Červeňovou. „*Nesmieme však zabúdať, že vďaka určite patri aj všetkým priateľom, rodine a trénerom, ktorí naše martinské talenty vždy podporovali a vytvorili podmienky pre ich rozvoj. Pretože práve prostredie formuje našu osobnosť a dodáva našim činom a výkonom zmysel. Verím, že v budúcnosti budem mať tú česť podať ruku ešte množstvu martinských talentov a tým, ktorí prispeli k ich zrodu,*“ dodal Ján Danko. Mesto každoročne udeľuje ocenenia v štyroch hlavných kategóriách: Športový talent roka, Športový kolektív roka, Športovec roka a Celoživotný prínos pre šport. Návrhy schvaľuje mestské zastupiteľstvo v Martine. Prijemnou tradíciou je aj ocenenie

najúspešnejších rekreačných športovcov mesta Martin – víťazov Martinskej celoročnej olympiády rekreačných športovcov.

Ocenení športovci za rok 2018

Martinská celoročná olympiáda rekreačných športovcov

Dominik Pastor
Veronika Turčanová
Liana Novinská
Ladislav Sabó
Magdaléna Nad'ová
Ján Frnda

Športovec roka

Gabriela Gajanová
Andrej Paulíny
Kristína Jesenská
Anika Bolčíková
Natália Šubrtová
Katarína Kučová
Michaela Balážová
Sophia Christine Lilgová
Denis Rastislav Mažgút

Športový talent roka

Jaroslav Katriňák ml.

Športový kolektív roka

MHA Martin – družstvo starších žiakov
Tanečný klub DEEP
Tanečný klub Martico New Age

Čestné uznanie za celoživotný prínos pre šport

František Mrukvia
Pavel Slouka

Jarná očista v meste sa začína!

S príchodom jari je nerozlučne späté aj upratovanie. Mesto Martin sa aj v roku 2019 postará o prístavenie veľkokapacitných kontajnerov či dočistenie komunikácií po zime. Jarná očista odštartuje už 22. marca.

Aj keď mnohým sa tohtoročná zima zdá nekonečná, kalendár hovorí, že sa pomaly blíži jar a takisto veľkonočné sviatky. S príchodom jari nie je späté len zlepšenie počasia, ale takisto aj jarné upratovanie. Mesto Martin každý rok pre obyvateľov mesta zabezpečuje služby, ktoré zabezpečia odstránenie posledných stôp zimnej údržby na komunikáciách, a taktiež Martinčanom uľahčia prvé jarné práce. Aj v roku 2019 bude postupne v celom meste rozmiestnených 194 veľkokapacitných kontajnerov na objemný odpad. Ak poveternostné podmienky dovoľia, už na budúci týždeň je naplánované i dočistenie komunikácií a chodníkov od zvyškov posypového materiálu zo zimnej údržby.

Jarná očista v Martine štartuje už v piatok 22. marca a bude prebiehať

postupne v jednotlivých mestských častiach až do 27. mája. V roku 2019 začíname s očístou v mestskej časti Podháaj a následne bude podľa harmonogramu realizovaná aj v ostatných mestských častiach. Jarnú očistu pre mesto Martin zabezpečuje spoločnosť Brantner Fatra, s. r. o., na základe zmluvy a je poskytovaná Martinčanom bezplatne. Veľkokapacitné kontajnerové budú rozmiestňované na miesta uvedené v harmonograme vždy v piatok po 13. h a následne budú odvezené v pondelok, keď bude miesto taktiež dočistené. Do kontajnerov je možné vkladať objemný a nadrozmerný odpad (starý nábytok, koberce, dvere, umývadlá a pod.), nie však elektroodpad, odpad s obsahom škodlivín alebo odpad zo záhrad. Presný rozpis miest, kde veľkokapacitné kontajnerové nájdete, spolu s povolenými a zakázanými druhmi odpadu, nájdete zverejnený na webovej stránke mesta Martin www.martin.sk. Odpad, ktorý nepatrí do veľkokapacitných kontajnerov, môžete bezplatne odovzdať na zbernom dvore spoločnosti Brantner Fatra, s. r. o., na Robotníckej ul. 20, Martin.

Záleží vám na rozvoji mesta MARTIN?

PRIMÁTOR MESTA MARTIN ZRIAĐUJE NOVÚ KOMISIU PRE AKTÍVNYCH MARTINČANOV DO 30 ROKOV.

Si mladý, aktívny a máš nápady, či problémy, o ktorých by malo vedieť vedenie mesta? Daj o sebe vedieť a prihlás sa do Komisie primátora mesta pre mladých do 21. marca 2019. Ako? Stačí poslať svoje meno, kontaktné údaje a krátku motiváciu prečo by si chcel byť súčasťou novej komisie na zuzana.kalmanova@martin.sk.

MARTIN

Výzva na predloženie návrhov na ocenenie významných osobností mesta

Mesto Martin vyzýva občanov na predkladanie návrhov na udelenie verejných uznaní a ocenení mesta Martin.

Postupy a podmienky udelenia verejných uznaní a ocenení mesta Martin upravuje VZN č. 71.

Mesto Martin môže udeliť verejné uznanie v štyroch kategóriách, a to: Čestné občianstvo mesta Martin, Cena mesta Martin, Cena primátora mesta Martin a Cena dobrovoľníka mesta Martin. Mesto taktiež môže udeliť ocenenia najlepším športovcom podľa kategórií športovec roka, športový kolektív roka, športový talent roka a čestné uznanie za celoživotný prínos.

Návrhy na udelenie verejných uznaní je potrebné doručiť na Mestský úrad v Martine do 15. júla 2019 a návrhy na ocenenie najlepších športovcov do konca kalendárneho roka.

Návrh môže podať primátor, poslanci mestského zastupiteľstva, predstavitelia kultúrnych, vedeckých, hospodárskych a športových inštitúcií, ktoré pôsobia na území mesta, ale aj obyvatelia mesta. Po tom, čo návrhy prerokuje príslušná odborná komisia a odporučí mestská rada, návrhy schvaľuje mestské zastupiteľstvo.

Výbrané osobnosti si prevezmú ocenenia počas slávnostného aktu z rúk primátora mesta Martin. Náležitosti, ktoré má návrh spĺňať, upravuje VZN č. 71 o udeľovaní verejných uznaní a ocenení mesta Martin dostupné na webovej stránke mesta.

Poplatky za odpady

Mestský úrad Martin oznamuje občanom, že od 20. marca až do 18. apríla 2019 budú priamo do domácností roznášané rozhodnutia o poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady pre rok 2019.

V zmysle Všeobecne záväzného nariadenia o poplatku za komunálny odpad je výška poplatku na rok 2019 v sume 26,20 eur.

Spôsob platby

Poplatok môžete uhradiť na pošte alebo bankovým prevodom. V hotovosti či kartou môžete poplatok zaplatiť aj priamo v pokladni mestského úradu. Ak však navštívite pokladňu mestského úradu, nezabudnite si so sebou zobrať rozhodnutie, ktoré vám bolo doručené.

Nedoplatky

Spolu s rozhodnutiami na úhradu poplatku budú doručované aj výzvy na uhradenie nedoplatku občanom, ktorí v minulom roku poplatok neuhradili. Zároveň oznamujeme občanom, že mesto je v zmysle platnej legislatívy povinné vymáhať nedoplatky na daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady. Z uvedeného dôvodu všetky nedoplatky odstupujeme na exekučné vymáhanie, pri ktorom občan zaplatí okrem nedoplatku za komunálne odpady aj náklady exekútorovi, ktoré sú často niekoľkokrát vyššie ako samotná dlžná čiastka. Dovoľujeme si preto opätovne požiadať občanov, aby si v čo najkratšom čase vyrovnali nedoplatky voči mestu Martin.

Pozor, úplná uzávierka komunikácie v meste!

Z dôvodu realizácie opráv na horúcovodnom potrubí bude v období od 14.03.2019 (7:00 h) do 20.03.2019 (22:00 h) prebiehať úplná uzávierka pre dopravu na miestnej komunikácii Stavbárska ul.

Ide o úsek od križovatky Stavbárskej ul. s cestou I/65 (Kollárova ul.) po vjazd do Strednej odbornej školy na Stavbárskej ul..

V danej trase bude počas opráv vylúčená aj preprava MHD Martin.

Obchádzková trasa vedie po Kollárovej ul. a následne po Ul. N. Hejnej, kde sa napojí na Stavbársku ul. V uvedenom termíne bude prerušená aj dodávka tepla pre dotknutých odberateľov tepla (sídliisko Jahodníky a odberatelia na Stavbárskej ul.). Dĺžka prerušenia dodávky tepla sa predpokladá na 1 deň. Presný termín a čas prerušenia dodávky tepla bude oznámený po začatí výkopových prác.

O dočasnej odstávke vás budeme priebežne informovať. Rovnako bude táto informácia zverejnená i na webovom sídle Martinskej teplárenskej spoločnosti www.mtas.sk.

Three news from Martin

Martiners succesful in Patagonia

Slovak alpinists Ondro Húserka and Jožo Krištoffy have succesfully climbed peak Cerro Torre after climbing the South East Ridge by, now no more existent, Compressor Route. As Ondro said on his facebook: „We really didn't think we would succeed after 10 days of bad weather. Tactics, experiences and a little bit of luck have helped us to get on top of Cerro Torre. It was a fight until the last metre. This is a dream of every climber and for sure one of the most respected routes in current world of alpinism.“

New sport area

Martin is getting ready to build a new multi-functional sport area that will be called Sportpark Pltníky. It will be located near river Turiec, near the shopping centre Tulip. Currently the grounds are being prepared, and next year the construction of a football area with artificial grass and afterwards also a stadium with natural grass should start. This whole sports complex is a longer-time investment. In future there should also be a sports hall and other areas for sport. There should be a cycling route built near this area, that will lead all the way to Žilina.

„We love running!“

There is a group of recreational runners here in Martin. In a year they have been on more than 50 runs together, so if there is someone who doesn't like running alone, you can join them. It is a great group of people with a common goal: healthy lifestyle, sport, adventure and fun, new connections and friends. They usually meet near Martimex and take routes for example through Tomčany, Stráne, along the river Turiec, to Vrútky and so on. More on www.facebook.com/milujemebehav. (mabk)

Editoriál

Prichádzame s MEDICKÝMI NOVAMI druhýkrát a teší ma veľmi pozitívny ohlas 1. vydania. Naznačuje nám to, že sme prišli v správnom čase so správnou myšlienkou. V 2. vydaní sa to potvrdzuje a prinášame už konkrétne nápady, ktoré môžu nielen zlepšiť informovanosť (vzájomne), ale i obohatiť (vzájomne) tak „domorodcov“ v Martine ako aj prislušníkov severských a iných kultúr. (V budúcnosti by sme chceli oslovit' aj ďalšie skupiny študentov medicíny.) Poznanie obohacuje. :) Ďakujeme preto pracovníkom JLF UK i zahraničným študentom za spoluprácu pri plnení poslania MEDICKÝCH NOVÍN a tešíme sa na ďalšie vydania a na „otváranie okien“.

Ásrún Björk Hauksdóttir, a 5th year Icelandic student at JFMED and a part of FÍLS (Félag íslenskra læknanema í Slóvakíu/Student association for medical students in Slovakia)

It is great that we get to tell the citizens in Martin more about us



What do you like about Martin and what would you change?

I have had great experience living here in Martin and it will always have a big place in my heart. The town has changed quite a lot since I came here first. More places have opened, including restaurants, cafés and

recently the mall, now there is a good mixture of modern places as well as more traditional ones. The town is clean, with friendly atmosphere and people are in general very welcoming. I would like for us to get more involved with things happening here in Martin, that advertisements for events and information would also be in

English and more visible for us foreigners.

Which Icelandic things do you miss, and would rather bring to Martin?

What I miss the most is probably the fresh fish we have in Iceland, but it is a big part of our culture. But personally for me I like that I can't get all the things that we have in Iceland here in Martin, it makes both places special in their own way and I both look forward to go back to Iceland as well as coming to Martin.

Can you find some similarities between Iceland (Icelandic) and Slovakia (Slovaks)?

I think both countries have beautiful nature and landscape, despite being very different. Icelandic people also do a lot of outdoor activities, like hiking.

On the contrary, what are the differences?

The culture in Iceland and Slovakia is very different. I get the feeling that the Slovaks are proud of their country and really hold to their old traditions. In Iceland we have developed

more of new traditions and modern life style. People here in Slovakia is more open in my opinion and easier to get to know compared to in Iceland. We might seem a bit cold at first, and difficult to approach but once you get to know us we are fun to hang out with.

What is the focus of the Icelandic student's association abroad which helps with problems of Icelandic people here in Martin?

Our focus is to help Icelandic students to feel as most at home as possible. It can be difficult to leave your family and friends at home and go study abroad. We are now over 140 Icelandic students here in Martin, it sometimes feels like a small community. We organize events regularly to do all together, e.g. skiing trip to Jasná, Halloween party, laser tag competition and many more. We are always ready to answer any questions the students have, as well as individuals who are thinking about studying medicine in Martin.

Continue on the next page →

What problems do Icelandic students come across the most in Martin?

I think the language barrier is the biggest problem. Both as students at the hospital and during everyday life. But I think it is important both for Icelandic students to try to speak Slovak and for Slovaks not to be afraid to use their English, in that way we can both improve.

Would you invite also more information about the life in Martin and Martin City, for example via Medical newspaper? How do you appreciate this supplement in Martin city newspaper?

I think it is great that we get to tell the citizens in Martin more about us, as well as our experience in their hometown.

The numbers of Icelandic students here in Martin is increasing and I think it is important that we know about each other cultures and in that way we can better understand each other and establish good relationship.

Icelandic, and generally foreign students are an important community in Martin, Icelandic are the second largest group. What should the local know about you, your interesting land and culture? How would you like to connect with them?

Our country is very unique, we have a lot of places that is difficult to find anywhere else in the world, aurora borealis, the blue lagoon, Jökulsárlón and many others, so it is definitely something I would

recommend for people to visit. We accept everyone as they are, despite their race, sexuality and religion, people can be who they are. When going to the store or restaurant you might be greeted in English, since we have a lot of foreign people working in Iceland. For us equality is very important, we have especially been fighting for women's right for the past years.

I would like to see in the future Icelandic students become more involved in the life here in Martin, and I think the first step would be cooperating more with the Slovak medical students.

Every year celebrate Norwegian students in Martin the Norwegian National Day at the Open

air Museum of the Slovak village. What are you planning to give to Martin's citizens occasion to know Iceland and Icelandic?

Our National Day is on 17th of June, on that date we normally have our exams or are already back home in Iceland. I think it would be a great idea to have some kind of Icelandic day where we could introduce our traditions for the people here in Martin. We have a festival called "Þorrablót", which usually takes place in February. It is held in honour of the Norse god, Þór. During that festival we eat boiled sheep head, pickled ram testicles, blood pudding, liver pudding, smoked lamb and rotten shark. I think it would be interesting for people here to have a little taste of our tradition.

Anketa študentov JLF UK / JFMED Students'poll

Daniel Andri Karlsson, z Islandu



Myslím si, že Martin je pekné a útulné univerzitné mesto, jar a leto sú tu veľmi príjemné,

mesto vždy ožije a počasie je výborné. Škola je dobrá, je tu trochu iný systém ako na Islande, ale dá sa na to zvyknúť. Učitelia sú vysoko vzdelaní a vidno, že sú veľmi zameraní na učenie, čo je výborné a uľahčuje nám to štúdium.

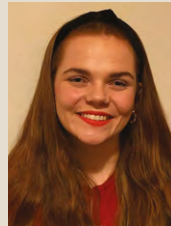
Nie je nič, čo by sa mi vyslovene nepáčilo. No je pár vecí, ktoré by som zmenil. Čo sa týka mesta, by bolo dobré, keby bolo v nedeľu otvorených viac obchodov, prípadne, aby boli otvorené dlhšie. Kreditový systém v škole môže byť niekedy trochu náročný, napr., ak neurobite kreditový test na začiatku semestra, musíte čakať až do konca semestra, aby ste ho mohli opakovať.

Bolo by dobré mať v Martine trochu rozmanitejší výber reštaurácií, tiež sa mi zdá, že v Martine chýbajú niektoré

známe obchody, ktoré sú v Žiline.

V škole mi chýba kaviareň, ktorá by podávala teplé jedlá v čase obednej prestávky. Aj v školskej knižnici alebo v jej blízkosti by bolo dobré mať kaviareň.

Caroline Taraldsen, z Nórska

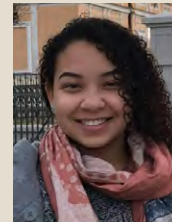


Čo mám na Martine najradšej, je, že sa tu cítim bezpečne. Ľudia sú tu veľmi milí a je výborné

byť študentom v Martine. Ak sa chcete učiť niekde inde ako doma, je tu viacero knižníc a kaviarní, a ak chcete robiť niečo iné, vždy sa tu dá nájsť nejaká aktivita, či už v centre mesta alebo v krásnej prírode v okolí. Veľmi sa mi páči, akí sú k nám miestni ľudia milí a že máme možnosť na rôznych miestach usporiadať študentské akcie. V škole sa mi páči, že učitelia sú veľmi vzdelaní a vidno na nich, že majú radi svoju prácu. Uľahčuje nám to učenie. V Martine mi ale chýba letisko. Bolo by pre nás oveľa jednoduchšie cestovať sem

a naspäť domov, čo je trochu zložité, keď musíme najprv ísť na letisko do Krakova. Okrem toho má Martin všetko, čo potrebujem. Ocenila by som však aj nejaký väčší bar a trasy na cross-country lyžovanie. Keď sa prísť ahujete do Martina, je to celkom výzva, zvyknúť si na úplne iný školský systém, ale keď si zvyknete, začnete si vážiť level vzdelania, ktoré tu dostávame a to, čo od nás očakávajú.

Michelle Fock Tave, zo Seychell



Na Martine sa mi veľmi páči jeho jednoduchosť. Je to malé mesto a všetko, čo študenti potrebujú, je pár krokov ďaleko. Ako človek, ktorý miluje prírodu, si užívam výhľad na kopce v okolí. Aj keď väčšina miestnych je priateľská, bola by som rada, keby mali trochu viac trpezlivosti a boli viac v kontakte so zahraničnými študentmi, týmto by nám mohli pomôcť napr. aj s učením slovenčiny.

Keďže Martin je mojím domovom už skoro 6 rokov, keď odídem, bude mi určite chýbať toto malé útulné mestečko rovnako ako pokoj a bezpečie, ktoré ponúka.

Linda Maria Steinhorsdottir, z Islandu



Som rada, že to tu nie je také drahé ako na Islande. Ľudia sú tu veľmi milí, všetko je relatívne blízko, takže

nám stačí chodiť pešo, a škola je výborná. Páči sa mi školský systém a aj učitelia. Väčšina je ochotná a vždy pripravená pomôcť nám s akýmikoľvek problémami, sú veľmi chápaní. Čo sa týka zmien, bola by som rada, keby tu bol nejaký obchod otvorený 24 hodín. Tiež je zložité cestovať domov, keďže letiská sú ďaleko, ale myslím si, že toto sú jediné problémy, s ktorými sa tu študenti stretávajú. Taktiež by nám pomohla kaviareň v škole a v školskej knižnici.

Pripravil: Michal Beňadik, Ingrid H. Hjelde, Alžbeta Beňadiková

Cestou k riešeniu sú poslanci, VMČ i MESTSKÉ NOVINY



Martin Kalnický

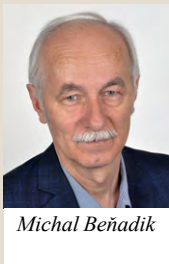
Hoci to nie je jednoduché, pokračujeme vo vydávaní MESTSKÝCH NOVÍN. Občania sa na nás obracajú čím ďalej, tým viac s podnetmi, svojimi problémami a žiadajú nás sprostredkovať riešenia. Preto budeme výrazným spôsobom informovať aj o tom, ako pracujú výbory mestských častí, lebo to je jedna z ciest k riešeniam. Budeme informovať občanov, kde sa konajú zasadnutia, a za VMČ, ktorého so členom, môžeme povedať, že budeme informovať, kde sa občania môžu zasadnutí zúčastniť a ako – že sa môžu vopred nahlásiť, aby sme ich vedeli zaradiť do programu. Považujem za vhodné, aby sa obracali na mňa, alebo ostatných poslancov, ktorých mená a kontakty uvedieme, pretože veľa krát sa stáva, že

občania nepoznajú svojich poslancov.

MESTSKÉ NOVINY som založil na to, aby občania mali informácie o dianí a problémoch, ktoré sa ich priamo a denne dotýkajú, a aby vedeli, kam a ako sa obrátiť so žiadosťou o riešenie. Často majú obavu, že ich problémom sa nikto nebude zaoberať – ale to je zbytočná obava. Na to sú poslanci a výbory MČ. Tá cesta informácie a riešenia sa takto dá skrátiť a urýchliť.

Noviny nie sú všemocné, ale dostávajú sa každé dva týždne do 22000 domácností v Martine a občania ich majú kedykoľvek poruke. Výbory mestských častí sú blízko občanom, poslanci žijú medzi nimi - takže spojením občianskej aktivity, VMČ a verejnej informovanosti môžeme dosiahnuť rýchlejší postup pri odstraňovaní problémov.

Pozitívna zmena vyžaduje radikálne kroky



Michal Beňadik

Nedávno sa v médiách mihla správička, že v Austrálii idú v najbližších rokoch vysadiť viac než 1 miliardu stromov, aby zmiernili katastrofálne dopady vysušovania krajiny. Vplyvom podobných programov v Indii a Číne sa v minulom roku po rokoch zmenšovania zväčšila celková plocha lesov na Zemi.

A na Slovensku?... A v Martine?

Mestský organizmus je oproti lesnému špecifický. Vysoká miera „zapečatenia“ zemského povrchu stavbami, cestami, parkoviskami spôsobuje prehrievanie prostredia, znižovanie vsaku a následne odparovania vody a v konečnom dôsledku – spolu s odlesňovaním – aj celkový úbytok zrážok a znižovanie hladiny spodných vôd. Martin nijako nevyniká v množstve zelene. Iste sú mestá, kde je problém zelene výraznejší. No stačí, keď si pripomenieme, že od 60. rokov minulého storočia nepribudol k Hviezdoslavovmu parku žiadny nový, že ucelená zelen

v meste je alebo pozostatkom starých záhrad, alebo bola vysádzaná pred 60-70 rokmi. Dnes je z veľkej časti prestarnutá a sčasti aj prekonaná – druhovo nevhodná (topole).

Od nevídaného individuálneho projektu výsadby Samuela Pareničku na Ľadovni už tiež uplynulo skoro 40 rokov.

Vlani sa objavili individuálne iniciatívy s jednotlivými prírastkami stromov v Jahodníckych hájoch – kde však súkromné hospodárske lesy prechádzajú obdobím ťažby, takže úbytok je tam dramatický.

Martin potrebuje projekt, ktorý prinesie tiež dramatický, ale pozitívny efekt.

Máme niekoľko unikátnych zón, ktoré môžu byť v blízkej budúcnosti "zelenými" plúcami Martina: Horička (od Národného cintorína až po Košúty), Sever-Košúty, okolie Hrádku ("Atilov hrob"), Bukoviny, lesopark medzi Strážami a Kolóniou hviezda. No vyžiada si to niekoľko koncepčných projektov, doriešenie vlastníckych vzťahov a veľa odbornej a dobrovoľníckej práce. Otázkou je, čo z toho nám v najbližších rokoch nebude chýbať.

Je reálne rozšírenie najvyššej súťaže, alebo nie?



Lubomír Chochula

Hráči HK Martin počas celej aktuálnej sezóny v 1. lige produkovali hokej, ktorý neraz zniesol aj prísnejšie kritéria.

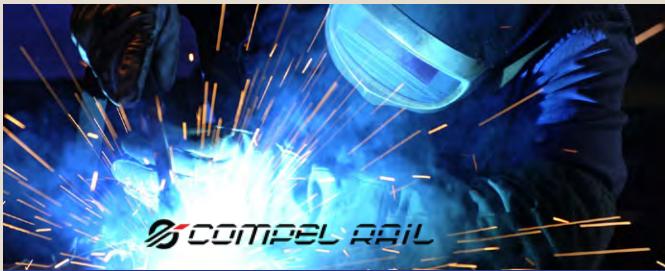
Na tom majú zásluhu aj tréneri, ďalší členovia realizačného tímu i vedenie klubu. Martinský klub môže ísť ostatným príkladom, ako dáva šancu rozvíjať svoj talent vlastným hráčom, odchovancom, ale aj mladíkom z juniorky.

Funguje to.

Načo kupovať drahých hokejistov, hviezdne mená a legionárov? To nie je cesta pre nás! Hokej je v Turci obrovský fenomén, je tu liaheň talentov a solidné zázemie s úžasnou fanúšikovskou základňou. Martinský hokej má veľkú tradíciu, na ktorej sa dá stavať aj smerom do budúcnosti. Najmä, ak sa nastavená koncepcia bude dodržiavať aj s výhľadom na nové

výzvy, ktoré prídu. Nemá význam predbiehať udalosti, ale bolo by veľmi zlé, keby po skončení sezóny 2018/2019 bohaté kluby rozobrali martinské mužstvo ako na súčiastky. Doma v súdržnom kolektíve sa uchytili aj mladíci, ktorí dostávali veľký priestor na ľade, ale ako by napredovali v tímoch, kde tvrdia muziku legionári?

Ďalším otáznikom je to, či Slovenský zväz ľadového hokeja na konci tohto ročníka nepredĺži zmluvu spoločnosti Pro-Hokej a sám začne riadiť Tipsport ligu, ako už deklaroval. Ak áno, potom by zrejme aj pre tradičnú hokejovú baštu z Turca zablakala nádej. Kvalitné výkony „rytierov“ v 1. lige a klubová filozofia (orientácia na vlastných hráčov a výchovu talentov), ale aj záujem fanúšikov, to je niečo, čo značke HK Martin zvyšuje kredit. Martin jednoznačne patrí medzi hokejovú elitu. Nielen svojou históriou, ale aj súčasnosťou.



PONUKA PRÁCE

Príjmeme zvarača so štátnou skúškou
Z-M1 a s úradnou skúškou podľa normy
STN EN 287-1 /135 P BW 1.2../.

Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu:
kubenova@compel-rail.sk, alebo tel. 043/4007 111



PENZIÓN ĽADOVEŇ

PONUKA PRÁCE

PRÍJMEME KUCHÁRA A ČAŠNÍKA

Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu:
info@penzionladoven.sk, alebo tel. 0903 586 271

PONUKA PRÁCE HĽADÁME DOHODÁROV (DISTRIBÚTOROV)

NA PRAVIDELNÝ ROZNOS NOVÍN
A LETÁKOV PRÁCA VHODNÁ PRE
ŠTUDENTOV, DÔCHODCOV
PROGRESÍVNE OHODNOTENIE

JÁN RUSNÁK: 0905 862 561

Chcete zázrak? Sme tu pre vás.

MARTIN

BANSKÁ BYSTRICA

KOŠICE



SANATÓRIUM HELIOS®
Centrum gynekológie a reprodukčnej medicíny

www.sanatoriumhelios.sk



PENZIÓN ĽADOVEŇ

UŽ POZNÁME TERMÍN:



MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL KLOBÁS

SOBOTA 9. NOVEMBRA 2019



Do Turčianskej knižnice za literárnymi provokáciami

Turčianska knižnica
v Martine

Začnem trochu odľahčene. Vždy, keď vstupujem do ktorejkoľvek knižnice (nielen) na Slovensku, spomeniem si s úsmevom na ich označenie od ktoréhoosi „potulného“ filozofa. Ten povedal, že knižnice sú – ústavy pozitívnej deviácie. Trochu sarkastické, no každopádne vtípné a s mierou prijatej ironie výstížné. No a ona „deviácia“ sa v knižniciach azda najviac stupňuje počas Týždňa slovenských knižníc, ktorého jubilejný 20. ročník sa u nás odohráva práve počas prvého marcového týždňa 2019. Nečudo, veď sa začína Mesiac knihy!



Prof. PhDr. Dalimír Hajka,
PhD.

Bokom, pravdaže, neostáva ani Turčianska knižnica v Martine so všetkými svojimi pobočkami, pracovníkmi, spolupracovníkmi, hosťami a... čitateľmi. Aby naplnila heslo týždňa – Knižnice pre všetkých – výstavami, besedami, hudbou... skrátka – kulinársky povedané – samými dobrými chuťami. A aby sme dodržali takto vytýčenú terminológiu, radi v MN „zvestujeme“, že v piatok 8. marca o 14. h ozdobia v knižnici pomyselnú tortu pestrých podujatí aj čerešničkou. Bude mať podobu

prezentácie knihy slovenského vysokoškolského pedagóga, filozofa, kulturológa, literárneho kritika a esejistu prof. PhDr. Dalimíra Hajka, PhD., ktorá vyšla minulý rok s názvom **Slovenské provokácie** s podtitulom **Príbehy úzkosti a nádeji**. Po úspešnej knižke Antické provokácie prichádza erudovaný filozof a literárny historik s ďalšou knižkou literárnohistorických esejí (obe vydal Spolok slovenských spisovateľov a obe som mal česť „redaktorovať“), ktoré tenoraz venoval šiestim významným osobnostiam našej kultúry z 19. storočia...

Prečo práve tieto osobnosti a prečo práve toto storočie?

„Osobnosti, ktoré inšpirujú svojich rovesníkov, ale aj svojich nasledovníkov a pokračovateľov, má azda každé storočie. Pre Slovensko a Slovákov bolo mimoriadne inšpirujúce a myšlienkovoplné práve toto storočie. Bolo to storočie nových začiatkov, storočie obratu v chápaní života národa. V jeho priebehu sa totiž odohrala zásadná premena sebareflexívneho vnímania našej pospolitosti – dôraz na pochopenie jej podstaty sa presunul zo štátu na národ.“



Turčianska knižnica

Veľmi zjednodušene by sa dalo povedať, že hovoríme o géniach? „Nie, v prípade osobností, ktoré sú predmetom mojich úvah a zamyslení, určite nebude reč o skutočnej alebo pomyslenej genialite. Ich prednosť bola

totiž ešte v niečom inom: dokázali udávať smer; upozorňovali na doteraz nepovšimnuté možnosti, neraz ich život sám bol ukazovateľom cesty, sprievodcom cez brod ľudských trápení, ktoré sa v ich očiach koncentrovali predovšetkým do utrpenia malého a zanedbaného národa hľadajúceho svoju cestu dejinami Európy.“ Dostatočne inšpiratívne odpovede, čo povieť? No predsa ešte niečo. V súlade s podtitulom knihy D. Hajko napísal tieto príbehy ako príbehy úzkosti a nádeji, a zároveň ako príbehy takpovediac „tichých revolúcií“, pretože opodstatnene vníma úlohu vzdelancov aj ako úlohu „tichých revolucionárov“. Tých, ktorí napomáhajú zániku neuspokojivého stavu a pripravujú zrod niečoho nového. V danom prípade – zrod novej, svojbytné slovenskej kultúry a aj kultúrnej identity. Mnohé úvahy vyslovené v súvislosti s pôsobením uvedených šiestich osobností majú v Hajkovom texte aktuálny charakter. Možno ste si všimli, že sme ešte nespomenuli ani jedno meno. Zámerné, no prišiel čas ich odtajniť. Profesor D. Hajko píše o Ľudovítovi Štúrovi, Karolovi Kuzmánym, Jozefovi Miloslavovi Hurbanovi, Štefanovi Markovi Daxnerovi, Jánovi Franciscim a Mikulášovi Dohnánym. Šestica osobností s rôznym vzdelaním a aj s odlišnými životnými osudmi. No s vŕcnym vzťahom k svojmu národu, k slovenskej kultúre, s podobnou vierou v budúcnosť oboch a s podobným odhodlaním prekonávať nepriaznivé okolnosti a venovať tomuto zápasu maximum vlastných síl. Čo myslíte, koľkí z týchto šiestich mužov majú veľkú spojitosť s našim mestom – v čase ich životov Turčianskym Sv. Martinom? Odpoveď je jednoduchá – všetci! Neveríte? Príďte sa presvedčiť na spomínanú besedu. Podujatie sa uskutoční v centrálnej knižnici, v literárnej klubovni a vstup je, pravdaže, voľný!

Autor: (val)

Martin pred bránami!

Nebudeme Mestom kultúry 2020

Budem osobný. Presnejšie – osobný, pretože nasledujúce riadky budú o (nielen aktuálnom) sklamaní.

Nie tak dávno som v MESTSKÝCH NOVINÁCH písal o svojom dlhoročnom vzťahu k Martinu cez pozitívny a tvorivý vzťah ku kultúre. Aj o snahe čoraz väčšieho počtu ľudí kultúry a iných pozitívnych tvorivých činností, ktorí sa zomkli, aby naše mesto posunuli takpovediac z papiera (hoci v tomto prípade vlastne zákona) do reality. Hovorím, pravdaže, o zákone „tvrďacom“, že

je Martin Centrom národnej kultúry Slovákov (už štvrté storočie) – a o kandidatúre Martina na udelenie titulu Mesto kultúry 2020.

Ako sa napokon v nedávnych dňoch ukázalo – opäť neúspešnej. Píšem „opäť“ a viem, o čom hovorím, lebo v minulom cykle „boja“ o tento titul som bol medzi tými, ktorých príslušná komisia Fondu na podporu umenia (zodpovedného štátneho garanta za MK SR) „vypoklonkovala“ po vypočutí vo svojom bratislavskom sídle pred brán finále. Podobne ako teraz.

Kolektív tvorcov to dotiahol do poslednej štvorky, no do trojice –

ktorá ešte môže finišovať – už nie. Martin ante portas! To je avizované sklamanie, ktoré je viacnásobné. Späťne vzaté a skrátané – od verdiktu komisie FPU až po dlhodobý stav kultúry, a čo s ňou súvisí, v Martine.

Opäť viem, o čom hovorím, keď som sa – okrem iného – pred piatimi rokmi pokúšal vytvoriť cyklický a funkčný „stôl kultúrnej dohody“. Späťne vzaté a skrátané – od príslušných útvarov až po kultúrne zariadenia (s rôznorodým zriaďovateľským domicilom) a „ozetka“ v Martine... Nešlo to – od primátorského kresla a kreslá v zastupiteľstve až po stoličky kdesi v XY to... vyzgalo. Pozor, nie je to

patent na rozum, ktorým mávam, ako by sa to mohlo niekomu zdať. Je to úprimná snaha vyvolať – možno aj vďaka takémuto priestoru, za ktorý som MN vďačný – tvorivú polemiku a zomknúť sily. Nie na pár dní/týždňov/mesiakov kvôli termínu komisie, ale nastalo.

Pre nás. A potom aby, dajme tomu v roku 2021, neostane Martin pred bránami.

Veď aj časy sa menia a vymenili sa aj ľudia v kreslách a na stoličkách.

Stranu autorsky pripravil Igor Válek archív autora a Turčianskej knižnice v Martine

Na návštevníkov SNK čaká odpustenie poplatkov, stretnutie so scenáristkou filmu i nazretie do vzácných historických kníh

Mimoriadny Týždeň knižníc v Národnej knižnici



Nazrite do tajov reštaurovania a digitalizovania písomného dedičstva, prelistujte s nami stredoveké lekárske knihy, ale hlavne – usmejte sa a nebojte sa! SNK totiž navštívi aj Eva Borušovičová, scenáristka filmu *Jánošík – pravdivá história* (2009). Slovenská národná knižnica (SNK) ponúka v rámci Týždňa slovenských knižníc (4. - 9. marca 2019) bohatý program pre všetky vekové kategórie.

Okrem toho, svojim používateľom už tradične ponúka bezplatné medzinárodné medziknižničné výpožičné služby, odpúšťa im sankčné poplatky za oneskorenie predĺženia výpožičnej lehoty a za prekročenie výpožičnej lehoty. Novým používateľom počas týždňa ponúka bezplatnú registráciu.

Usmievaj sa a neboj sa! – je názov prvej tohtoročnej Kultúry na kopci – tentokrát sa na život pozrieme tak trochu motivačne. Zima trvá už pridlho a treba sa, s príchodom jari, vyburcovať k výkonom. Môžete to skúsiť vo štvrtok, 7. marca 2019 popoludní, spolu so spisovateľkami a režisérkami

SNK

Evou Borušovičovou a Barbarou

Kardošovou. Eva Borušovičová je autorkou niekoľkých filmov a nositeľkou ocenení napr. z medzinárodného festivalu v Chicagu.

Napísala knihu *Urobíme všetko, čo sa dá*. Je autorkou divadelnej hry *69 vecí lepších než sex*. Jej knižnou novinkou je *Do plaviek*. Barbora Kardošová knižne debutovala v roku 2009 románom *Šialene milovaná*. Okrem toho je autorkou románov a televíznych filmov.

Každý rok dáva SNK svojim návštevníkom možnosť aj nazrieť do vzácných historických fondov, ktoré uchováva. Tentokrát sa zamerali na medicínu. „Prednáška **Dejiny písané skalpelom predstaví vo štvrtok, 7. marca 2019 dopoludnia, vývoj v jednotlivých historických obdobiach prostredníctvom našich vzácných tlačí, kníh a autorov,**“ uviedla Jana Cabadajová zo Slovenskej národnej knižnice.

Veľkej obľube sa medzi odbornou i laickou verejnosťou teší **Deň otvorených dverí v Konzervačnom a digitalizačnom centre SNK** vo Vrútkach. Tento rok bude otvorené 5. marca a ponúkne komentované prehliadky všetkých svojich pracovísk. Návštevníci uvidia, ako sa bežne ošetrujú a chránia knihy, ako sa odborne reštaurujú vzácne dokumenty. Samotný proces digitalizácie, skenovanie a následné spracovanie a úprava digitalizovaných objektov objasnia, ako sa kniha „dostane“ do tabletu, či mobilu.

Stály záujem medzi deťmi i dospelými je o odborné inštruktáže, napr. ako pracovať s Katalógom digitálnej knižnice SNK, aj o odborne komentované exkurzie po sídelnej budove SNK, teda „hore na kopci“. Literárne múzeum SNK v centre na Ul. M. R. Štefánika si pre svojich návštevníkov pripravilo bezplatné komentované prehliadky výstavy **Nežný grafík – Igor Rumanský** a stálej expozície *Dejín slovenskej literatúry*.

Autor: (kšm), foto: Juraj Gavura

Anketa Turčianskej knižnice o „KNIHU TURCA“



Turčianska knižnica v Martine vyhlásila 11. ročník ankety o najkrajšiu a najzaujímavejšiu regionálnu knihu – **KNIHA TURCA 2018**. Do ankety môžu byť prihlásené knihy, ktoré vyšli v roku 2018 a viažu sa na Turiec – prostredníctvom autorov alebo tém. Od 1. marca môžete všetci odovzdať svoj hlas vypísaním hlasovacieho lístka alebo v online hlasovaní na stránke turcianskakniznica.sk. Nominované knihy budú vystavené v pracovisku beletrie v Turčianskej knižnici v Martine (Divadelná 5). Hlasovanie prebieha do 4. apríla 2019 a jeho výsledky budú slávnostne vyhlásené 23. apríla v priestoroch knižnice. (Na snímke je výber z najnovších kníh; nie nominované knihy.)

Autor: (ig), foto: (mbk)

Z ponuky Turčianskej galérie

Fotografia 2018

Ešte do konca marca možno vidieť v TG tradičnú, každoročnú, už unikátnu 65. prezentáciu fotografií členov martinského Fotoklubu Karola Plicku. Výstava nie je tematicky ohraničená a poskytuje zaujímavé osobnostné výpovede o krajine a živote Turca a jeho podobách.

Výskumy vizuality (Marián Čunderlík)

Výber z diel maliara, ilustrátora a grafika, autora neskorej avantgardy.

Archív ako križovatka medzi minulosťou a prítomnosťou

Spoločný projekt maliarky a pedagogičky Veroniky Rónaiovej a kolektívu jej študentov. Zahŕňa témy pamäte, dedičstva a osobného archívu.

Stále živá expozícia

Výber z diel výtvavného umenia 20. stor. v Turčianskom regióne. Koncept výstavy je otvorený, jednotlivé diela sa môžu obmieňať, takže návštevník bude mať možnosť vidieť viac artefaktov v rôznych nových celkoch a kontextoch.

Ďalšie ponuky:

- komentované prednášky v expozícii
- ateliér KOCÚR pre žiakov MŠ, ZŠ, SŠ
- Umenie pre seniorov (každý posledný pondelok v mesiaci 10.-11.h)
- Joga v galérii (každú stredu od 15:45-17:00)
- Animačný program 2019 (utorok-piatok 9.-14.h)
- Prečo? Načo? Ako? - beseda pre deti materských škôl

Škriatok Pramienok z Turčianskej záhradky



Autor a ilustrátor knižky Škriatok Pramienok z Turčianskej záhradky Ján Farský

Nadácia Turčianskej vodárenskej spoločnosti dlhodobo podporuje projekty a aktivity, ktorých cieľom je oboznamovať obyvateľov Turca s tým, aká mimoriadne kvalitná pitná voda sa rodí v pohoriach Fatry a aké máme šťastie, že sa jej môžeme kedykoľvek dosýta napit' v pohodlí svojho domova. V minulom roku nadácia podporila aj vydanie rozprávkovej knižky o storočnom vodnom škriatkovi Pramienkovi, čo žije v Necpalskej doline. Knižku napísal a ilustroval Ján Farský, ktorý odpovedal na naše otázky:

O čom sa deti dočítajú v knižke?

Storočný škriatok Pramienok je veľmi usilovný a celé dni sa stará o to, aby vo všetkých prameňoch bola čistá a zdravá vodička. Zažije pritom veľa dobrodružstiev. Deti sa dozvedia ako Pramienok stráži poklad najvzácnejší na svete, ako zabudol na svoje narodeniny, aj ako veľkolepo ich napokon s kamarátmi oslávil. Dočítajú sa ako sa vodníkovi a škriatkovi skamarátili. Je tam i príbeh o tom ako škriatok s vílou Rosičkou zachraňovali včielky. No deti sa dozvedia tiež, ako Tlstá Grgaňa v Turci vyčítala a ako ju olejčár Hlavoň z Blatnice, vyliečil živou vodou z Necpalského prameňa. Čitatelia sa v knižke môžu zoznámiť s mnohými Pramienkovými kamarátmi, lesnými a vodnými bytosťami – vodníkmi Čľupkom a Čľapkom, vílou Rosičkou, strakou Rebekou, športovcom žabiakom Skákajom a ďalšími. Všetky tieto bytosti žijú v okolitých horách a vodách

a zažívajú spolu so škriatkom Pramienkom kopu všakovakých príhod.

Storočný škriatok, to je už asi starec?

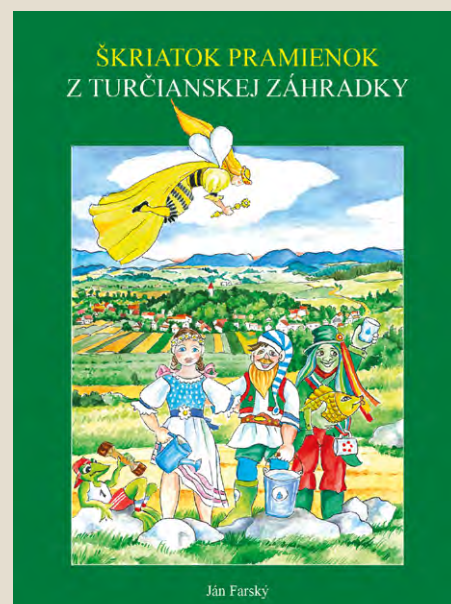
Práve naopak. Praví vodní škriatkovia sa dožívajú päťsto, ba až päťstopäťdesiat rokov. Takže Pramienok je ešte veľmi mladý škriatok, plný sily a energie. Ak si nevyrúbeme všetky lesy a neprídeme tým o vodu, môže sa nám o ňu Pramienok starať ešte veľmi dlho.

Knižku ste nádherne ilustrovali. Čo vás k tomu viedlo, prečo ste nepoužili fotografie?

V knižke som opísal príbehy, ktoré mi porozprával Pramienok. Mnohé z nich sa odohrávali dávno pred vynájdením fotografie. Preto som sa rozhodol všetky obrázky k jeho príbehom namaľovať.

Knižka ŠKRIATOK PRAMIENOK Z TURČIANSKEJ ZÁHRADKY je vhodným darčekom k Mesiacu knihy. A pre ozajstných turčianskych lokálpatriotov a ich detičky je i dobrým tipom na výlety po stopách škriatka Pramienka.

Autor: (re), foto: archív J. Farského



Poznáte Martin? Otestujte sa!

Máme tu 14. vydanie našej rubriky, to minulé sa ukázalo aj tentoraz naozaj ťažké. No nevadí, určite sme sa poučili :) No najprv nový test č. 14:



1) Kde stála budova (poschodová vila s dvoma štítmi vpravo od dvoch prízemných domčekov) obchodníka, ktorý bol iniciátorom a jedným zo sponzorov výstavby prvej chaty na Martinských holiach? Vilu projektoval a postavil Ján Hlavaj a firma Hlavaj-Palkovič-Uličný v r. 1910 a bola asanovaná koncom 70. rokov v súvislosti s prístavbou jednej školy a obchodného centra. **NÁPOVEDA:** Na správnu odpoveď vás môže viesť priestor v popredí a výšková stavba - veža vpravo. :)



Obe odpovede pošlite mailom na adresu: redakcia@mestskenoviny.sk alebo poštou na adr.: MESTSKÉ NOVINY, Michaelliho 3933/4, 036 01 Martin do 25. marca. Troch vyžrebovaných úspešných riešiteľov odmeníme knihami o Martine.

Rubriku pripravuje: Igor Dobrovolný a Michal Beňadik, foto: O. Lámi, Fotografie: MBK a E. Pavlišová

2) Ako sa volal tento obchodník s iniciálkami E. K. so širokými spoločenskými aktivitami, na ktorého pohrebe ho sprevádzali celým Martinom medzi stovkami smútočných hostí aj skauti, četníci a vojaci?

VYHODNOTENIE TRINÁSTEHO KOLA

1) Ide o bérešovskú vyhňu (šmykňu) na Riadku neďaleko od martinského Hlavného námestia (pri r.k. kostole sv. Martina).

2) Lipa v Jahodníkoch sa hovorilo **Lipa (Pamätník) slobody** a zasadili ju na počesť zrušenia poddanstva.

Z úspešných riešiteľov testu sme vyžrebovali 3 výhercov – knihy o Martine vyhrávajú: Eva Krajčovičová, Zuzana Gregorová a Jozef Kmeť. Knihy si môžu vyzdvihnúť v redakcii MESTSKÝCH NOVÍN, ohlásia sa na mailovej adrese: redakcia@mestskenoviny.sk.



Ohlasy na TEST č. 13

Predmetná budova je Kováčska býrešovsko – švehlovská vyhňa, v ktorej sa počas revolúcie v rokoch 1848-49 ostrili zbrane turčianskych dobrovoľníkov (šable a kosy). Stála vedľa Kollárovej ulice za katolíckym kostolom do začiatku sedemdesiatych rokov minulého storočia. Na jej mieste je teraz postavená Poist'ovňa Allianz. (Jozef Kmeť tvrdí, že „stála na Riadku medzi domom Janka Jesenského a krčmou u Kašubov, v zákrute hlav. cesty.“ - A nám sa javí ako bližšia pravde táto lokalizácia. Na mieste poisťovne bola skôr predajňa Orient – a tá stála ešte koncom 70. rokov, keď už po šmykni nebolo ani stopy.) V tom čase bol podaný návrh na jej vyhlásenie za kultúrnu pamiatku, ale zrejme snaha nevyhovovala plánovaným zámerom

výstavby mesta.

Ivaškovská lipa bola zasadená pri príležitosti vydania Zákona o zrušení poddanstva a volali ju Pamätník slobody. Lipa rástla niekde v mieste, kde je teraz predajňa potravín, resp. bývalý Tuzex. Predtým bol vedľa nej výčap piva. V minulosti, niekedy v šesťdesiatych rokoch, tade tiekol potok, na ktorom plávali aj domáce kačice. Za potokom stál už nefunkčný mlyn, v ktorom bývala ešte rodina Mintálovcov či Lihanovcov. Potok bol zmeliorovaný do betónového potrubia a tečie pod hlavnou cestou. Jeho pôvodný smer je zachytený ešte v monografii Mlynarčík a kol.: Martin, z dejín mesta.

Vlado Straka

Pôvodná reportáž z Báčskeho Petrovca – II. kapitola

Ako sme objavili „domov“ na Dolnej zemi



Martinskí (Tadovnianski) seniori, ktorí doniesli kus Sloveska na Dolnú zem a kus Sloveska si odniesli zas odtiaľ domov :)

V dňoch 15. – 17. februára sa členovia Jednoty dôchodcov Slovenska zo sídliska Ladoveň zúčastnili trojdňového zájazdu do Srbska. Hlavným cieľom podujatia bola účasť na Medzinárodnom festivale klobás „KLOBÁSAFEST 2019“ v Báčskom Petrovci, partnerskej obci nášho Martina, a nadviazanie spolupráce s tamojším združením dôchodcov a Spolkom petrovských žien. Boli to práve členovia týchto dvoch organizácií, ktorí sa postarali o zaujímavý program posledného dňa návštevy, približujúci súčasnosť, ale tiež minulosť obce a život našich dolnozemskejých Slovákov.

„Dobrô ráno a dobrú chuť. Oddýchnutí a vyspatí ste dosýta?“ Pozdrav, prianie aj otázku nám, martinským seniorom, sediacim za bohato prestretými stolmi petrovskej reštaurácie Aróma adresuje pani Zuzka Hmirak. „Lebo nohy budete ešte pred cestou domov potrebovať. Trochu vás povodím po našom Petrovci, lebo on nie je známy len svojimi klobásami. Ale, nemyslite si, že vás vyháňam od raňajok. Len pokojne jedzte, času máme dost.“

Popravde povedané, ani by sa jej nepodarilo nás od stolov tak rýchlo dostať. Rozvoniavajúci domáci chlebič, chýrne petrovské klobásky, slaninka, žltučká praženica, krapne a iné dobroty, vyvolávajú vo mne spomienky na hostinu u starej mamy, ale aj tradičné jedlá prebiehajúcich fašiangov.

„Pani Zuzka a vy ste rodená Krutiarka?“ pýtam sa našej sprievodkyne sotva prejdeme neďalším ránom pár desiatok metrov po slnkom zaliatom Petrovci. „Pravdaže, a kto vám vyrazil, že máme takú prezývku. Hááá?“

„Petrovčan Janko Lačok, keď krútil vlani mlyncom a zakrúcal dlhé klobásky na našom martinskom festivale.“

„Ale tú prezývku Krutiari nám, Petrovčanom, dali pre inú príčinu. Možno ste si cestou k nám všimli, že dediny navôkol vyzerajú ako šachovnice. Všetky ulice majú rovné a idú do praveho uhla, len u nás v Petrovci boli pozakrúcané. Huncúti, preto nám dali prezývku Krutiari. Ale už sa časom viaceré povyrovnávali.“

„Aj u nás v Martine je už o čosi menej blata a kaluži ako kedysi, ale stále ich je dost.“ Keď dopoviem, že Martinčanov v minulosti nazývali „kalužiarmi“, úsmev jej rozľahne ústa a dodá: „Zas som o čosi múdrejšia.“

„A viete vy, kde sa nachádza najväčšie slovenské gymnázium?“ kladie nám otázku hneď za prvou zákrutou. „Máme by ste ho hľadali na Slovensku. Tu u nás v Petrovci ho máme, dodáva ukazujúc na veľkú stavbu Gymnázia Jána Kollára vľavo

od hlavnej cesty s vľajúcou slovenskou zástavou nad vchodom. Bolo to prvé a dlhé roky aj jediné slovenské gymnázium mimo územia Slovenska. Má aj svoj žiacky domov. V ňom sú ubytovaní študenti, ktorí sem prišli študovať zo slovenských obcí, ležiacich v širokom okolí. „Aj základná škola

Jána Čajaka je našou pýchou. Určite ste si ju včera obzreli, lebo hneď vedľa nej v športovom areáli sa konal náš medzinárodný festival klobás. Baťko Čajak (1863-1944) bol a zostal veľkou osobnosťou vojvodinských Slovákov. Rodák z Liptova, potom, čo študoval aj u vás v Martine a ďalších mestách na Slovensku, sa usadil ako tridsiatnik na Dolnej zemi. Najprv učil v neďalekej Selenči a od roku 1899 u nás v Báčskom Petrovci. Tu sa zaslúžil roku 1919 aj o založenie nášho Petrovského gymnázia. A nielen to. V Petrovci bol aj predsedom literárneho a národopisného odboru Matice slovenskej a redigoval tiež mesačník pre literatúru a kultúru *Náš život*. Dožil sa 80 rokov a zomrel v Petrovci pred koncom II. svetovej vojny (1944).“

„Tak tu ste“ oslovuje nás na chodníku smerujúcom do centra ďalší zo združenia petrovských seniorov Janko Pajšli a pripája sa k nám. Povestný vtipkár sa nezaprie a len čo sa začneme bližšie k mostu, dá o sebe vedieť. „Toto je náš Grand kanál. Nie je taký veľký a pekný ako v Benátkach, ale je náš – petrovský.“ Keď zväznie dodá, že takých vodných kanálov je v okolí viac. V minulosti slúžili na odvodňovanie podmáčaných polí. Dnes sú vraj príčinou toho, že na mnohých miestach voda naopak chýba. Gondoly by sme tu vraj márne hľadali, ale po najväčšom, Báčskom kanáli spojenom s Tisou a neďalekým Dunajom aj dnes člny s tovarom premávajú.

Iba kúsok ďalej na ulici upúta našu pozornosť veľké čierne kovové monštrum, stroj a nemý svedok minulosti. Z omylu, že je to zariadenie slúžiace kedysi petrovským roľníkom, nás vyvedie naša sprievodkyňa. „Chodte bližšie a prečítajte, čo je na tabuľke napísané.“ „Na tomto stroji 19. októbra 1944 bolo vytlačené prvé číslo *Hlasu ľudu*.“ Hneď na to sa z jej úst dozvedáme, že Petrovskej tlačiarňou veľmi pomohla v minulosti martinská Neografia



Správkyňa petrovskej knižnice vďačne prijala nový knižný prírastok – a priamo od autora M. Ferencíka (Na ceste bez konca). Prizerá sa Dr. J. Žiak.



Národopisná a historická expozícia v B. Petrovci

a jej bývalý generálny riaditeľ Alexander Lilje je tu častým hosťom. Po tom, čo zamierime pred vchod veľkej budovy, v jej dverách sa ozve. „Teraz sa dobre pozerajte, ako sa dá spojiť každodenná robota a život s umením.“ A naša sprievodkyňa má pravdu. V galérii, do ktorej vstupujeme, sa zásluhou obrazov rodáka a maliara Vladimíra Urbančeka ocitáme uprostred už zaslého sveta Petrovčanov a starých remesiel. Tie ožívajú na stenách všade navôkol. Práce na gazdovských dvoroch a poliach, žatva, spracovanie plodín, robota kolárov, kováčov, garbiarov, tkáčiek, priebeh tradičných zabíjačiek...

„Rovnako ako „krutiar““, mohli nás prezývať aj „metlári““ vraví naša sprievodkyňa ukazujúc na obraz muža, zväzujúceho veľké snopy. „To je cirok. Ten sa tu kedysi vo veľkom pestoval. Z neho vyrábali naši predkovia metly, ktorým nebolo široko d'aleko páru.“ „A toto tu tiež v Turci nemáte. To sú česáči chmeľu. Nikde sa ho viac nepestovalo ako u nás a vidíte, napriek tomu sa tu v Petrovci pivovar nikdy nepostavil. Zato stará veľká budova za cestou, postavená ako sklad chmeľu, ešte stále stojí. Aha, pozrite sa, ukazujúc na erb Báčskeho Petrovca, nie nadarmo dali obidve plodiny aj do nášho znaku.“ Iba pár metrov od sídla výtvarných umelcov vchádzame do ďalších dverí. V nich nás víta správkyňa petrovskej knižnice. Dozvedáme sa, že nesie meno Štefana Homolu a že je jednou z najstarších v Srbsku. Útulné priestory priam kypia tisíckami slovenských kníh. Napriek tomu s úprimnou radosťou prijíma od nás ďalšiu, ešte novotou voňajúcu publikáciu Na ceste bez konca aj s venovaním martinského autora.

Sotva sa ocitneme na ulici, už nás Zuzka Hmirak pozýva na svadbu. Jej slová pochopíme hneď za rohom budovy, ktorej steny zdobia veľkoplošné repliky obrazov rodáčky a akademickej maliarky Zuzky Medvedovej. Zachytila na nich priebeh dávnej svadby v Báčskom Petrovci.

„A vládnete ešte?“ obráti sa k nám s otázkou vysoká, štíhla predsedníčka spolku petrovských penzistov so striebrom vo vlasoch a vedie nás cez cestu na druhú stranu ulice. V korunách vysokých stromov badať prvé púčiky prichádzajúcej jari a hodiny na kostolnej veži

aj z neho humor priam srší. „A toto viete, kto je?“ pýta sa nás, ukazujúc na postavu muža uprostred paríčka. To je najstarší Petrovčan. Pamätá Máriu Teréziu a má už vyše 300 rokov. Na svoj vek vyzerá veľmi dobre. „Pod drevenou sochou muža v životnej veľkosti stojí stručný, ale veľavravný text – Matej Čáni 1745. Bol to on, kto v uvedenom roku priviedol z Málince a okolia prvých 2000 Slovákov na Dolnú zem. „Poďte ďalej. Dobrých ľudí sa veľa zmesť.“ Víta nás na schodoch predsedníčka Spolku petrovských žien Mária Gašparovská. Jej slová a dych vyražajúca expozícia hovoria o úžasnom bohatstve, skrytom za múrmi domu, ktoré sa petrovským ženám podarilo uchovať. „Nie je to len naša zásluha. Ručné práce, koberce, záclony, vyšívané obrusy, vankúše, keramika, odevy, to všetko zhotovili petrovské ženy. Nábytok, police, krosná, kolisky, hojdačky... to je robota našich chlapov. Po tom, čo sa vo dverách zjaví pomocník, núkajúci z veľkého podnosu petrovskú dulovicu a orechovicu, s úsmevom dodá. „Jedného z nich tu máme aj dnes na ukážku.“ Vo vykúrenej miestnosti cítim odrazu zimomriavky po celom tele. Tu uprostred rovín Dolnej zeme na rozlúčku z plných hrdiel Martinčanov aj Petrovčanov znejú slová piesne „Na Kráľovej holi stojí strom zelený ...“ S veľkou vďakou a uznaním lúčime sa s našimi hosťami.

Čaká nás cesta domov. A možno, že to celkom ani nie je pravda. Ved' som tu nadobudol dojem, ako keby som zo Slovenska ani neodišiel.

Dojmy z Báčskeho Petrovca

Viceprimátor Martina Rudolf Kollár:

Ako najvyššieho popísať moje dojmy z návštevy Petrovca? Úchvatné – hoci bolo potrebných až

dvadsať rokov mojej poslanskej kariéry, aby som sa vôbec prvýkrát dostal do tohto nášho partnerského mesta v Srbsku. Boli sme v inej krajine, ale srdečnosť, ústretovosť a možnosť komunikácie v slovenskom jazyku odzrkadľoval fakt, že sme medzi Slovákami, ktorí žijú mimo územia svojej pôvodnej domoviny. Doslova som hltal informácie o ich nepomerne ťažšom živote a spolu s našimi seniormi sme oceňovali starostlivosť počas nášho pobytu. Veľmi rýchlo som pochopil, že musíme urobiť všetko preto, aby sme umožnili oboznámiť sa s našimi partnerskými mestami nie len vybranému okruhu pracovníkov mesta a poslancov, ale i čo najširšiemu zastúpeniu našich občanov, čo bol i prípad tejto návštevy.

„A toto viete, kto je?“

Ol'ga Lacková, predsedníčka JDS Martina-Ladoveň:

My, seniory, sme boli s návštevou Báčskeho Petrovca veľmi spokojní, až nadmieru! Tlmočila som toto hodnotenie aj viceprimátorovi R. Kollárovi, aj poslancovi M. Kalnickému, ktorý nám veľmi pomohol zabezpečiť túto cestu. Bolo to prvýkrát, čo sa seniory na takejto ceste zúčastnili, bolo to pre nás nové a bol to úžasný zážitok! Náš partnerský spolok nám pripravil bohatý program – prijali nás ako svojich, pochodili a spoznali sme celú obec, kostoly, galériu, múzeum, knižnicu... a nadviazali sme blízke vzťahy a kontakty. Tak z ich ako aj z našej strany odznelo odhodlanie a prísľuby, že by sme v tejto spolupráci radi pokračovali a budeme hľadať spôsoby, ako to zabezpečiť. Chcem preto poďakovať za seniorov M. Kalnickému, ktorý našiel spôsob, ako nám túto cestu umožniť. Prioritne sa venuje nám, seniorom za Ladoveň-Jahodníky-Tomčany, ale každá mestská časť má svojich poslancov, bez ktorých sa tamojšia Jednota dôchodcov ťažko zaobíde. Preto bude asi vhodné, aby sa aj ony obracali na svojich poslancov, ktorí budú vedieť najst' prostriedky či už z VMČ alebo z mesta, z komisií. Myslím, že partnerská spolupráca Martina takto naplní svoje poslanie – aby sa šírila aj medzi kolektívy a jednotlivcov.

Autor, foto: Martin Ferenčík



Predsedníčka Spolku petrovských žien Mária Gašparovská v ich unikátnej expozícii.

17. mája bude v skanzene Nórsky národný deň



Sprava: Ingrid Hagby Johnsen, predstaviteľka Asociácie nórskych študentov v zahraničí (ANSA) - Slovensko, Ingrid Hansen Hjelde, predstaviteľka ANSA Martin

A naopak, v čom sa Nórsko a Nóri líšia?

Tunajšia príroda je podobná tej nórskej, ako aj láska ľudí k prírode. Veľa Slovákov rado trávi čas v prírode, napríklad na turistike, čo je typické aj pre Nórov. Sociálny kódex je tiež dosť podobný, ale Slováci sú formálnejší a tiež trochu zdvorilejší vo vyjadrovaní. Zdá sa nám, že je tu bežnejšie, že sa Slováci zdravia na ulici, alebo cudzím ľuďom v obchode, čo sa v Nórsku tak často nestáva. Ďalší rozdiel je v tom ako často chodíme do kaviarní a reštaurácií. Na Slovensku chodíme von oveľa viac, keďže v Nórsku je všetko o dosť drahšie, nie je to tam až také bežné. Iný je aj prístup spoločnosti k alkoholu, je voľnejší ako v Nórsku a nie je príliš viazaný na pravidlá (napr. v Nórsku máme iba limitovaný čas cez deň, kedy si alkohol môžeme kúpiť).

Áké problémy pociťujú nórski študenti v Martine?

Bežný problém medzi zahraničnými študentmi je, že nám chýba domov. Väčšina ľudí tiež zažíva problémy, čo sa týka jazyka a rozdielov v kultúre, ale veľa z nás tieto problémy prekoná a zlepšuje sa to, keď sa snažíme slovenčinu učiť. Našťastie Martinčania sú nápomocní

a chápu k cudzincom.

Nórski, ale aj iní zahraniční študenti medicíny tvoria dôležitú komunitu v Martine. Čo by mali Martinčania vedieť o vás?

Ako dosiahnuť, aby vás bolo viac vidieť a cítiť v spoločnom (kultúrnom, športovom) živote Martina?

Myslíme si, že veľa študentov by chcelo byť aktívnejšou súčasťou slovenskej kultúry a športu, ale jazyková bariéra mnohým bráni zúčastňovať sa akcií. Je veľa študentov, ktorí sa rozhodnú prioritizovať štúdium, a preto sa nechcú začať venovať ničomu, čo by bolo časovo náročné. Avšak Nóri v Martine sú veľmi spoločenski, a veľa z nás chodí často von jesť, učiť sa, alebo stretávať sa v kaviarňach, alebo v bare Legends v piatky. JFMED ponúka nejaké športové krúžky počas týždňa, ako napríklad futbal, plávanie alebo volejbal. Toto sa študentom veľmi páči, ale, žiaľ, nie je tu žiadny športový tím, v ktorom by sme mohli stretnúť a spoznať miestnych. Momentálne nie sme moc v kontakte so Slovákami, ale veľa zahraničných študentov by chcelo spoznávať viac Martinčanov. Myslíme si, že problémom je, že tu nie je žiadna aréna/hala, v ktorej by sa toto mohlo uskutočniť. Nóri sú veľmi zhovorčiví vo vlastnom jazyku, ale sme veľmi radi, ak sa s nami kontaktujú aj Martinčania a chcú sa rozprávať.

Každý rok oslavujete v skanzene v Martine Nórsky národný deň. Bude to tak aj tento rok?

Áno, je to každoročná tradícia. Chceme to urobiť podobne ako po minulé roky. 17. mája máme nórske hotdogy, waffle, koláče, dekorácie a tradičné hry, a toto je výborná tradícia, ktorej sa zúčastňuje väčšina študentov. Dievčatá prinesú ich „bunads“ – naše tradičné kostýmy, ktoré nosíme len v tento deň. Minulé roky sa na tejto akcii zúčastnili aj nejakí Slováci a my, Nóri, si myslíme, že je veľmi milé, že ich zaujíma naša kultúra a oslava nášho národného dňa.

Prípravil: Michal Beňadik, Alžbeta Beňadiková, foto (mbk)

Niekoľko sto nórskych študentov medicíny na Jesseniovej lekárskej fakulte UK v Martine tvorí najväčšiu komunitu zahraničných študentov v Martine. To je dôvod, prečo sme oslovili predstaviteľky Asociácie nórskych študentov v zahraničí ANSA Slovakia Ingrid Hagby Johnsen a ANSA Martin Ingrid Hansen Hjelde a pripravili sme rozhovor. (V minulom vydaní MN vyšiel v anglickom, pre širšiu verejnosť ho teraz uvádzame v skrátenej verzii aj v slovenskom jazyku.)

Čo máte rady v Martine a čo – naopak – by ste rady zmenili, ak by to šlo?

Sme na Slovensku 2,5 a 1,5 roka. Jedna z vecí, ktorá sa nám veľmi páči je, že sa tu cítime vítané a v bezpečí. Veľkosť mesta je výborná na študovanie a sústredenie sa, keďže nie je príliš veľké. Tiež sa nám páčia miestne tradície, ktoré robia toto mesto zaujímavým pre cudzincov, napríklad vianočné dekorácie, ktoré sú rozmiestnené po meste každý rok. Aj keď je to iná kultúra, ľudia sú tu starostliví a nápomocní. Kaviarne a reštaurácie poskytujú príjemnú atmosféru, ktorú oceňuje veľa študentov, ideálne na učenie sa, ale aj na jedenie. Ale jedna z vecí, ktorá sa nám na Martine páči najviac, je, že je to stále sa vyvíjajúce mesto. Napríklad si veľmi ceníme vybudovanie nákupného centra Galéria. Ak je niečo, čo by sme chceli zmeniť, privítali by sme nejaký nový bar - veľa cudzincov chodí do Legends, ale je to tam veľmi malé a často tam nie je dosť miesta pre všetkých.

Čo nórske vám v Martine chýba a najradšej by ste si to priniesli z Nórska sem? :)

Vec, ktorá Nórom chýba najviac je naše domáce jedlo. Jedlo tu je dobré, ale veľa študentov si nosí nórske špeciality so sebou z domu. Nosíme si takto napríklad hnedý syr „brunost“ a nórsku čokoládu.

V čom je Nórsko a Nóri podobné Slovensku a Slovákom?



Spoločnosť s dlhoročnou pôsobnosťou na trhu prijme do riadneho pracovného pomeru zamestnancov na pozície:

- **OBSLUHA TROJ- A PÄTOSÉHO FRÉZOVACIEHO CNC CENTRA**
- **OBSLUHA SÚSTRUŽNÍCKEHO CENTRA**

POŽADUJEME

- vyučený v danej profesii a prax minimálne 3 roky
- znalosť čítania výkresovej dokumentácie
- zmysel pre kusovú a malosériovú výrobu
- zodpovednosť a vysoká kvalita práce

PONÚKAME

- výhody v rámci vnútorného motivačného systému spoločnosti
- možnosť odborného rastu a ďalšieho vzdelávania
- práca v príjemnom kolektíve a dobrom pracovnom prostredí
- mzda podľa schopnosti a výsledkov od 600 do 1100 eur

VAŠE ŽIADOSTI POSIELAJTE NA ADRESU

Viena international, s.r.o., Personálne oddelenie
Kráčiny 2, 036 01 Martin, T: 043 / 4200 104, E: kovac@viena.sk

Oslovíme iba tých záujemcov, ktorí splnia požadované kritériá.

**DVA NAJVÄČŠIE
APARTMÁNY
V MESTE PRE
ŠTYRI OSOBY
140m²
89,90 € / noc**



WWW.VILLALADOVEN.SK

POLEPY
výklady - autá - bannery
vlmedia
REKLAMNÁ
AGENTÚRA

VL MEDIA, spol. s r.o.
ČSA 8, 036 01 Martin

Tel: 043/4223 041
www.vlmedia.sk

Facebook:
VL MEDIA

Výnimočná príležitosť umiestniť Vaše dieťa do MŠ!

Centrum pre rodinu a rozvoj osobnosti Martin, OZ

Od 1. októbra 2018 sme otvorili nové

Centrum pre flexibilnú starostlivosť o deti v predškolskom veku

Prednosti:

- deti vo veku 3-6 rokov
- nástup **ihneď** a **priebežne** počas roka
- prispôbenie otváracích hodín potrebám rodičov
- **malý kolektív** (max. 13) detí

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. www.esf.gov.sk, www.ia.gov.sk

Informácie a prihlášky:

Martin, Hečkova 9, 0905 945 901, 0905 720 717, e-mail: msakoumamy@gmail.com



IA MPSVR SR



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

STEFE



„Rytieri“ bojovali o prvenstvo v 1. lige a postup do baráže



V úniku je 19-ročný útočný dravec „rytierov“ Martin Barto

Vedenie HK Martin pred štartom sezóny 2018/2019 nehovorilo o postupe do baráže, nešlo sa s bubnom na zajace, ale systematickou prácou a postupnými krokmi sa hráči, tréneri plus realizačný tím snažili o to, aby mali „rytieri“ šancu zabojsť o prvotligový vrchol. V čase písania týchto riadkov sa Martinčania doma pokúsili odvrátiť víťazný mečbal Dukly Michalovce v šiestom finálovom zápase série.

Je obdivuhodné, ako martinské mužstvo, ktoré tvoria z drvivej väčšiny vlastní odchovanci, dokázalo v súťaži napredovať. „Rytieri“ síce prehrali v prvom zápase finále v Michalovciach 0:3, ale na druhý deň vyhrali na Zemplíne 2:1 po predĺžení, čo bola pre nich veľká psychická vzpruha. Potom sa dvakrát za sebou uskutočnili stretnutia na martinskom štadióne, na ktorom bola po dvoch rokoch znovu trojtisícová návšteva. Dokonca v dvoch dňoch za sebou (1. a 2. marca). Tretí finálový duel série vyhrali domáci 2:0, ten štvrtý pre zmenu hostia 3:2, ale v oboch prípadoch boli neodškriepiteľnými víťazmi fanúšikov. Diváci boli ďalším martinským hráčom. Fantastická atmosféra, v ktorej sa „rytierom“ hralo báječne, zaskočila favorizovaných hráčov Michaloviec. Heroický, veľmi bojovný výkon Turčanov, ktorí hrali na hranici svojich možností nesmierne obetavo, maximálne zodpovedne, totálne húževnato paralyzoval protivníka. Jazyčkom na váhach bol aj tímový duch martinských hokejistov, neutíchajúca túžba po víťazstve, efektívnejšia koncovka a bezchybný brankár. Gólmán Branislav Bernát na svojej bránke stiahol roletu a predviedol niekoľko zákrokov a la Dominik Hašek. „Keď sa to už

nedá inak vyriešiť, tak sa snažím do strely hodiť, aby som zabránil gólu. Každý úspešný zákrok zvyšuje sebavedomie brankára. Do hry sme dali srdce a kvalitnou hrou sme zdolali silného súpera, čím sme potešili zaplnené tribúny, ktoré nás hnali dopredu a pomohli nám zvíťaziť.“

Na druhý deň prišlo ešte o niečo viac divákov (oficiálne 3050, ale opticky bolo v štvrtisícovom hľadisku voľných miest ako šafránu). Michalovce vo štvrtom finálovom stretnutí tesne zvíťazili a vyrovnali stav série na 2:2. Obe mužstvá zostali verné svojej identite, ale tentoraz sa šťastie naklonilo na stranu Zemplínčanov. „Škoda, že nás na začiatku záverečnej tretiny (42. min) pribrzdil neuznaný tretí gól, ktorý bol podľa mňa regulárny, lebo hokejka Tomáša Pokrivčáka (tečoval strelu za chrbát hostujúceho brankára – pozn. red.) nebola až tak vysoko,“ povzdychol si tréner HK Martin Róbert Spišák. Tento pocit krivdy Martinčanom nepridal na psychickej pohode, čo hostia o deväť minút neskôr využili na strelenie víťazného gólu.

Potom sa séria presunula pod Vihorlat, kde hráči Martina v hokejovej jame ľavovej (piaty finálový duel) síce vyhrali do 54. min 2:0, ale napokon Michalovce otočili skóre na 4:2, čím sa vo finálovej sérii ujali vedenia 3:2 a vybojovali si mečbal. Už len jedno víťazstvo ich delilo od celkového triumfu v 1. lige a postupu do baráže s najhorším účastníkom Tipsport ligy (Žilina). Šiesty finálový zápas sa na martinskom ľade uskutočnil 6. marca po našej uzávierke. Prípadný, siedmy rozhodujúci súboj (8. marca) by sa hral v Michalovciach (víťaz základnej časti). Prvoligové finále bolo vynikajúcou reklamou na hokej a dobrou vizitkou pre druhú najvyššiu súťaž.

Autor: Ľubomír Chochula

Foto: chir



Martinskí fanúšikovia vlievali svojim miláčikom do žíl nové sily

Vyhodnotenie súťaže o šiltovku!

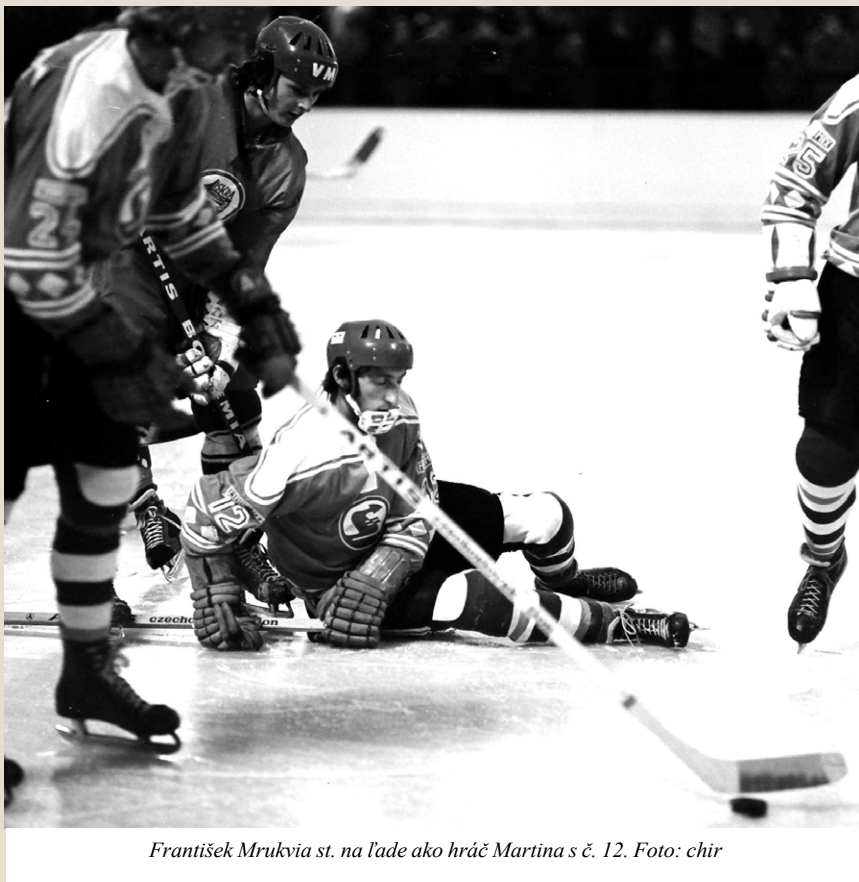
Pred mesiacom sme vyhlásili súťaž o šiltovku HK Martin, predmetom ktorej bolo uhádnuť meno hokejistu na uverejnenej fotografii z roku 2008. Takmer všetci odpovedali správne, že je to Lukáš Říha (veď, komu inému, ako tomuto bývalému hokejistovi a šoumenovi, by napadlo ísť na ľad na lyžiach?). Zo správnych odpovedí sme vyzebovali jedného výhercu, ktorým sa

stala Martinčanka Adriana Kuricová (na snímke). „Mestské noviny sledujem, čítam a páči sa mi, že sú v nich rôzne súťaže, čo podľa mňa ľudí ešte viac motivuje sa do nich pozrieť. Veľmi pekne ďakujem, že som sa mohla do tejto súťaže zapojiť a napokon aj vyhrať cenu. Šiltovku venujem svojmu bratovi, ktorý je ešte väčší fanúšik martinského hokeja ako ja.“

Autor, foto: (Pch)



František Mrukvia, to je trénerská značka vysokej kvality



František Mrukvia st. na ľade ako hráč Martina s č. 12. Foto: chlr

Mrukviovci, otec a syn, obaja bývalí hokejisti, teraz tréneri MHA Martin, ktorí najrýchlejšiu kolektívnu hru na svete milujú celým svojím srdcom. Preferujú hokejovú modernu, majú progresívne myslenie, aj napriek generačnému rozdielu si náramne rozumejú a výborne sa dopĺňajú. Ich trénerský rukopis prináša ovocie.

František Mrukvia st. oslávil vlni 70 rokov (26. augusta). Rodák z Popradu, pochádzajúci zo športovej rodiny (obaja jeho bratia hrali hokej) prišiel do Martina v roku 1970. „Mal som niekoľko ponúk, ale nakoniec som sa rozhodol pre Martin, kde ma tak trochu nasmeroval môj bývalý spoluhráč Ján Hanišák. Keďže moja manželka je z Bratislavy a ja spod Tatier, Martin bol dobrým kompromisom. Vtedy som neuvažoval o tom, že v Turci zapustíme korene, ale po narodení našich dvoch detí (dcéra Lívia a syn František) sme tu už zostali.“ Kariéru hokejového útočníka ukončil v roku 1981 ako 33-ročný, čo je na dnešné pomery skoro. „V tej dobe považovali športovcov nad 30 rokov, že sú za zenitom výkonnosti, že patria do „starého železa“, a mali by uvoľniť miesto mladším. Navyše za našej éry sme boli viac strhaní, lebo sa hralo na dva útoky, kým dnes sa forsíruje hra na štyri formácie. Nehovoriac o tom, že teraz je o hráčov lepšie postarané z hľadiska regenerácie a pod., tým pádom aj viac vydržia. So svojou postavou by som sa v súčasnom hokeji, ktorý je rýchlejší a tvrší, ťažšie presadzoval. Nemôžem si však pomôcť, náš hokej bol technickejší, krajší a útočnejší.“ Po skončení aktívnej činnosti sa František Mrukvia st. stal trénerom a je ním doteraz. Túto prácu vykonáva už takmer 40 rokov. „Mojimi prvými zverencami v žiackom družstve Martina boli napr. Dano Babka, Jaro Török, Mišo Beran, môj syn a ďalší. Hneď sme dosiahli úspech a to bolo pre mňa nakopnutie ako hrom. Kedysi sa chlapci sami hlásili na hokej, teraz musíme chodiť po školách a vyberať talenty. Ja som nikdy nevybral takého chlapca, ktorý nevie chytiť loptu. Opakom bol Rišo Pánik, ktorého pohybový talent

a loptová zručnosť bola fenomenálna už ako žiaka. On na nás pôsobil ako basketbalista Jordan a futbalista Pelé v jednej osobe, preto sme v jeho prípade nezaváhali ani na sekundu. Pánika sme trénovali štyri roky v žiackej kategórii. Nakoľko aj potom naďalej na sebe pracoval, dotiahol to veľmi ďaleko a hrá v NHL, z čoho sa tešíme.“

V Martine je stále liaheň talentov. Napr. družstvo starších žiakov MHA (8. ročník) pod trénerským vedením Mrukviovcov (syn ako hlavný, otec ako asistent), získalo v minulej sezóne bronzové medaily na majstrovstvách Slovenska. Z tohto tímu majú veľmi sľubný potenciál viacerí hráči. Bude len na nich záležať, ako s ním naložia, lebo iba talent nestačí. Musia ho zveľaďovať a neustále mať snahu zlepšovať sa, aby o niekoľko rokov mohli povedzme zaklopať na dvere kabíny mužského áčka. „Som rád, že mladíci dostávajú v tejto sezóne v HK Martin šancu zahrať si medzi staršími. Nech si vážia to, že hrajú v 1. lige, lebo v najvyššej súťaži, ktovie, ako by to bolo.“

V aktuálnom mužskom áčku máme 18 hráčov, ktorých sme kedysi trénovali,“ povedal František Mrukvia st. Otca doplnil syn: „Dokonca si myslím, že by niektorých mohli vytiahnuť do áčku už skôr; tak ako kedysi vo veku 16 a 17 rokov začínali medzi mužmi Markovič, Špirko, Somik, Babka, Török a ďalší, aby mohli rýchlejšie napredovať.“

Mrukviovci sú ideálny trénerský tandem, otec a syn sú naladení na rovnakú vlnovú dĺžku, v každej situácii sa môže jeden na druhého spoľahnúť. „Môjmu otcovi blahoželám k cene za celoživotný prínos

pre šport, ktorú dostal od mesta Martin, zaslúži si to. Celý život je mi vzorom. Napriek svojmu veku je môj otec veľmi inovatívny, sleduje hokejové trendy, stále je za internetom a je fanúšikom KHL. Ja zasa viac pozerám NHL. So svojím otcom sme tak trochu „čarodejníci“. Chalani majú svoje rituály, ktorým veria. A funguje to. Snažíme sa detailne poznať každého jednotlivca, aké má povahové vlastnosti, či je cholerik, sangvinik, melancholik. Lebo, napr. citlivý človek inak znáša to, ak na neho zvýšite hlas. To isté sa snažíme v prípade potreby vysvetliť rodičom, ak na svoje dieťa kričia z tribúny a jemu to škodí,“ podotkol 46-ročný František Mrukvia ml., na ktorého nadviazal jeho otec: „Ešte viac poznať konkrétneho hráča nám pomáha aj numerológia a astrológia. Chalanov do ničoho nenútime. Povieme im, bolo by pekné, keby ste si dnes dobre zahrli. Nie, že musia vyhrať.“

Autor: Ľubomír Chochula



Mrukviovci na trénerskej lavičke MHA Martin. Foto: Igor Plž

Bežecké duo pod vedením slávneho trénera na vrchole pyramídy



Športovec roka Gabriela Gajanová (vpravo) v spoločnosti Andreja Paulínyho a trénera Pavla Slouku (vľavo)

môžeme stavať. V roku 2019 by som sa veľmi rada kvalifikovala na ME do 23 rokov, ktoré sa uskutočnia vo švédskom Gävle (11. až 14. júla). Ďalším mojim cieľom je vybojovať si účasť na MS dospelých v katarskej Doha (28. septembra až 6. októbra), ale na to si potrebujem zlepšiť svoj „osobák“ a zabehnúť limit na osemstovku (2:00, 60 min), čo bude nesmierne ťažké. Som rada, že mesto Martin si všima aj trénerov a oceňuje ich prácu. Náš tréner Slouka, ktorý žije atletikou, si určite zaslúži čestné uznanie od mesta.“

Andrej Paulíny (bronz na ME do 18 rokov v behu na 1500 m, účasť na Olympijských hrách mládeže): „Tréningový kemp na „Kanároch“ sa zaobišiel bez zdravotných komplikácií. Domov sme sa vrátili s dobrým pocitom, že sme nebehali to, čo sme si naplánovali. Najväčšou výzvou v roku 2019 budú pre mňa ME do 20 rokov vo švédskom Borase (18. až 21. júla). Chcem splniť limit (áčkový 3:49, béčkový 3:50), čo by znamenalo zlepšenie osobného rekordu. Som rád, že sa venujem atletike, predtým som skúšal aj duatlon či triatlon, ale keďže najlepší som bol v behu, to rozhodlo o mojej športovej budúcnosti. Tým pádom som sa dostal k pánovi Sloukovi. On trávi celé dni na atletickej dráhe. Myslím si, že to ocenenie, ktoré dostal, je v správnych rukách.“

Pavel Slouka: „Na Kanárskych ostrovoch sme mali výborné podmienky na prípravu (objemovo-silová stránka), ale aj z hľadiska regenerácie. Počasie nám prišlo. Moji zverenci tam urobili obrovský kus práce. Teraz cez jarné prázdniny sa zúčastníme výcvikového tábora v Břeclavi a na konci marca odcestujeme do Chorvátska na trojtýždňové sústredenie. Prvý súťažný štart v roku 2019 by mali Gabika i Ado absolvovať koncom mája.“

*** Športovec roka 2018:** 1. Gabriela Gajanová, 2. Andrej Paulíny (obaja atletika), 3. Kristína Jesenská (triatlon), 4. Anika Bolčíková (golf), 5. Natália Šubrtová (lyžovanie, navádzačka), 6. Pavol Kopp, 7. Katarína Kučová (obaja športová strelba), 8. Michaela Balážová (jazdecko), 9. Sophia Christine Lilgová (rádioorientačný beh), 10. Denis Rastislav Mažgút (lyžovanie). **Športový talent:** 1. Jaroslav Katriňák ml.

(motokros). **Športový kolektív:** 1. MHA Martin (družstvo starších žiakov), 2. Tanečný klub Deep, 3. Tanečný klub Martico New Age.

Čestné uznanie za celoživotný prínos pre šport: František Mrukvia st. a Pavel Slouka.

Na prvých dvoch priečkach sa v kategórii ŠPORTOVEC MESTA MARTIN za rok 2018 umiestnili slovenskí reprezentanti v atletike, členovia AK ZŤS Martin, bežci Gabriela Gajanová a Andrej Paulíny. Slávnostné vyhlásenie výsledkov sa konalo v zasadačke mestského úradu (22. februára).

Gajanová i Paulíny sa pre MN poďakovali vedeniu mesta za toto ocenenie, ako aj svojmu trénerovi Pavlovi Sloukovi, ktorý má veľkú zásluhu na ich výsledkoch a zlepšení, svojmu klubu za vytváranie podmienok, svojim rodičom a všetkým blízkym, ktorí pri nich stoja. Na najvyššie priečky sa v tejto ankete vyšvihli najmä vďaka výsledkom na medzinárodnej scéne v minulom roku.

Gabriela Gajanová (4. miesto na MS juniorov v behu na 800 m, účasť na ME dospelých): „Poctivo sa pripravujeme na novú súťažnú sezónu. V polovici februára sme sa vrátili z trojtýždňového sústredenia, ktoré bolo na Kanárskych ostrovoch. Natrénovali sme všetko, čo sme chceli a splnili sme naplánovaný objem. Máme dobrý základ, na ktorom

Motokrosová kariéra Katriňáka ml. sa uberá správnym smerom



Talent roka Jaroslav Katriňák ml.

Člen klubu MX Slávia Martin, 14-ročný Jaroslav Katriňák ml., ktorý zdedil talent na motokros po svojom otcovi, majstrovi sveta v endure a štvornásobnom účastníkovi Rely Dakar, sa vlni začal presadzovať v triede MX 85.

„Motokros nie je ľahký šport, ale nevymenil by som ho za nič. Som veľmi rád, že mi otec, ktorý mi je vzorom, tak veľmi pomáha, za čo mu ďakujem. Jazdím na motocykli KTM. Strach už nemám, akurát určitý rešpekt pred veľkými skokmi. Teraz cez zimu som sa pripravoval aj bežkovaním,

s cieľom prebojovať sa do top 3 v MX 85. Mojim snom je raz vyhrať majstrovstvá Európy. Vážim si ocenenie od mesta. Je to odmena za doterajšiu činnosť, ale aj povzbudenie do ďalšej kariéry,“ povedal Jaroslav Katriňák ml., ktorý sa motokrosu venuje od leta 2016. Jeho otec neskrýval na slávnostnom vyhlásení radosť z toho, že syna vyhlásili za Športový talent roka. Jaroslav Katriňák st.: „Je to zadosťučinenie za našu trojročnú prácu. Pritom spočiatku som nebol nadšený z toho, že Jarino si vybral motokros, ale prijal som to a snažím sa mu pomáhať vo všetkom. On veľmi chcel, a tak sme začali jazdiť. Odovzdávam mu skúsenosti, trénujeme, chodíme na preteky a zatiaľ sa stále zlepšuje. Má slušný potenciál. Uvidíme, ako to pôjde ďalej, či bude naďalej napredovať. V tejto sezóne môže vekovo ešte jazdiť v triede MX 85. Absolvuje seriál pretekov majstrovstiev Slovenska, Česka a časť seriálu majstrovstiev Maďarska. Ak sa podarí, tak aj nejaké preteky v Nemecku. Za mojej éry sa o úspešných športovcov postaral štát, teraz je to v réžii klubov a súkromníkov. Doprial by som mu, aby sa v budúcnosti dostal do nejakého tímu, ktorý by mu poskytol dobré podmienky na výkonnostný rast. Treba mať aj kúsok šťastia...“

Stranu pripravil: Eubomír Chochula
Foto: chlr

klasickým behaním a tréningom v posilňovni, ale už som prevetral aj motorku. Teším sa na prvé preteky v novej sezóne (budú 23. marca v Maďarsku), v ktorej sa chcem zlepšovať, byť rýchlejší

Jubilant František Karkó hral proti Brazílii na Estadiu Maracana



ihrisko som prišiel v 75. min, ale za štvrt'hodinu som stihol strelit' dva góly. Najskôr som trafil do čierneho umiestnenou strelou po zemi, potom som vypálil projektíl do šibenice brány Suomi. Najväčším zážitkom bolo hrať na legendárnej Maracane v Riu de Janeiro proti domácej Brazílii (15. júna 1971), ktorá bola vtedy úradujúcim majstrom sveta. Odohral som celý druhý polčas. Prehrali sme tesne 0:1, ale všetko mohlo byť inak, keby hlavný rozhodca neodpustil „kanárikom“ jasnú penaltu po mojom brejku. Išiel som sám na domáceho brankára, vnikol som do pokutového územia, už som chcel vystrelit', keď mi to brazílsky stopér faulom znemožnil. Lenže, namiesto penalty sme zahrávali iba nepriamy kop. Mrzí ma, že mojich reprezentačných štartov nebolo viac, ale prekazilo to vážne zranenie, ktoré som utrpel v dueli so Spartou. Pol roka som vôbec nemohol hrať futbal.

Do Martina ste sa napokon vrátili, za Strojárne ste potom hrávali v rokoch 1973 až 1980. Aké to bolo obdobie?

Dôvodov pre návrat do Martina bolo viac. Moja manželka pochádza odtiaľto, čakali sme dieťa a navyše sa tu začalo budovať nové mužstvo. Boli sme super partia. Tréner Štefan Jačianský bol vynikajúci stratég, bojovali sme o postup do najvyššej celoštátnej súťaže a ľudia sme tu nadchli pre futbal. Neraz bolo na našich domácich zápasoch v 2. československej lige na štadióne aj desaťtisíc divákov. V martinskom klube som prežil krásne roky. Svoju hráčsku kariéru som ukončil ako 36-ročný, ale aj potom som zostal verný futbalu. Vyštudoval som FTVŠ a vydal som sa na dráhu trénera. Pôsobil som v Martine, Bardejove, Ružomberku, Turč. Tepliciach, Michalovciach, Žiari n. H. a s trénerstvom som sa rozlúčil ako 68-ročný v D. Kubíne.

Váš vzor Puskás v roku 1956 emigroval, vy ste o tom neuvažovali?

Chceli ma Rapid Viedeň a Servette Ženeva, odkiaľ v roku 1967 prišiel za mnou do Martina jeden manažér a lanáril ma do Švajčiarska. Vysvetlil som mu, že legálne to nejde, lebo komunisti to nedovolia. Ale oni sa nedali odradiť a volali mi, že mi pomôžu spolu s manželkou emigrovať cez vtedajšiu Juhosláviu. Neodišiel som, bral som ohľad na svoju matku, brata a sestru. A nebanujem. Tento šport mi veľa dal. Bolo to síce niekedy na úkor rodiny, ale manželka to chápala. Náš syn Richard skúšal futbal ako dieťa, v súčasnosti má 45 rokov a robí advokáta.

Ako sa pozeráte na to, v akom stave je v súčasnosti martinský futbal?

Martinský klub pôsobí v 3. slovenskej lige skupina Stred, na kvalitnejších hráčov niet peňazí, ale čo je najhoršie, nemá svoj štadión. To je katastrofa a tragédia. Verím, že sa to časom zlepši.

Martinská futbalová legenda František Karkó oslávil 27. februára 75. narodeniny. Pri tejto príležitosti mu MESTSKÉ NOVINY zaželeli hlavne veľa zdravia a urobili s ním interview.

Prečo ste si vybrali futbal?

Určite v tom zohralo rolu to, že som obdivoval Ferencu Puskása. Tento skvelý útočník, ktorý reprezentoval nielen Maďarsko, ale potom aj Španielsko, mi bol vzorom. S futbalom som začínal ako žiak v rodnej obci Kravany nad Dunajom. Najskôr som hral za Komárno, vojenčinu som absolvoval v Dukle Brno a hráčom Strojárne Martin som sa stal v roku 1966. V Turci som napredoval. Hral som v útoku, kde som využíval svoju rýchlosť, dynamiku, technickú zdatnosť, futbalové myslenie, čo neuniklo pozornosti iných klubov.

Napokon vás v roku 1968 angažoval Třinec. Čo o tom rozhodlo?

Bol som v hľadáčiku aj Sparty i Slavie Praha, Slovana Bratislava a Trnavy, ale keďže najšikovnejší boli třineckí funkcionári, ktorí mi dali zaujímavú ponuku, odišiel som na sever Moravy. Za TŽ Třinec som hral v rokoch 1968 až 1973, z toho tri sezóny v najvyššej československej súťaži, v ktorej som celkovo strelil 15 gólov (v 58 zápasoch – pozn. red.). Niektoré presné zásahy boli ukázkové, napr. exportná strela z 35 metrov, ktorou som Ivovi Viktorovi z Dukly Praha vymietol pavučinu v jeho bráne.

Dostali ste sa aj do československej reprezentácie, za ktorú ste odohrali dva zápasy, v ktorých ste celkovo dvakrát skórovali. Ako si na to spomínate?

Reprezentačný debut som si odkrútil vo Fínsku, kde sme vyhrali 4:0. Na

„Zemiaková“ medaila pre martinských nohejbalistov

Víťazom 45. ročníka Slovenského pohára v nohejbale (23. februára), ktorého organizátorom bol NK Martin, sa stal klub KAC Košice „A“. Hlavným dejiskom turnaja bola športová hala v Diakovej, vedľa jásim telocvičňa Súkromnej ZŠ a MŠ T. Zanovita v Martine.

Turnaja sa zúčastnilo 12 družstiev, ktoré rozdelili do troch skupín. Domáci tím NK Martin (kapitán Karol Serdel, Marek Nguen, Adam Varga a Ján Dusko) postúpil do štvrt'finále, kde vyradil Zálužice, ale potom v semifinále podľahol Košiciam. V zápase o bronz Martinčania prehrali po veľmi vyrovnanom boji 2:3 na sety s Revúcou, a tak obsadili konečné 4. miesto. Vo finále vyhral KAC Košice „A“ (smečiar Branislav Belko, nahrávač Marek Hulín, zadák Igor Hulín) nad Sláviu Trnava 3:1. Po športovej i organizačnej stránke bolo podujatie úspešné, za čo sa prezident nohejbalového zväzu Gabriel Viňanský poďakoval riaditeľovi turnaja Miroslavovi Kováčovi st.

Stranu pripravil: Lubomír Chochula



V športovej hale v Diakovej sa hral kvalitný nohejbal. Foto: chir

Priekopská kolkáreň praskala vo švíkoch, na štarte 501 pretekárov



Absolútnym víťazom podujatia sa stal Peter Čech

na celom Slovensku. Vo svojom XV. ročníku si kolkárska súťaž opäť zapísala ďalší rekord. Zúčastnilo sa jej neuveriteľných 501 pretekárov.

O tom, že Martinská olympiáda nepozná vekové obmedzenie, svedčí skutočnosť, že kým jej najmladší účastníci ešte nederú ani školské lavice, naopak, tí najstarší už majú za sebou oslavu svojich sedemdesiatych piatich narodenín. Jej najmladším účastníkom bol iba štvorročný Adam Čech a najstarším 77-ročný Anton Sloboda.

Absolútnym víťazom sa stal Peter Čech (133 bodov), ktorý vlnajší bronz pretavil v zlato. Najúspešnejšou ženou bola Janka Geisbacherová (124 b). Svoje víťazstvo z vlnajška zopakoval dorastenec Martin Ilvský (66 b) a iba o jeden bod menej dosiahla víťazná dorastenka Lucia Jamborová.

MCORŠ bude pokračovať svojou druhou súťažnou disciplínou (beh v prírode) v sobotu 27. apríla v športovom areáli na Východnej ul.

Autor, foto:
Martin Ferencík



V kategórii ml. žiakov triumfoval 10-ročný Filip Špidus

V piatok 1. marca začala písať Martinská celoročná olympiáda rekreačných športovcov svoju 15. kapitolu.

Pri zrode podujatia stáli v roku 2004 členovia komisie mládeže a športu pri mestskom zastupiteľstve v Martine. Vtedy určite netušili, že nová súťaž, ktorá si dala do vienka propagovať zdravý životný štýl a pohybové aktivity obyvateľov Martina, si rokmi získa takú veľkú obľubu a popularitu medzi ľuďmi bez ohľadu na vek. Dôkazom toho bola aj účasť a výkony kolkárskej súťaže.

Pohyb, nefalšovaná radosť, napätie, prejavy nadšenia, obdivuhodné výkony, súboje generácií, skvelá organizácia či sladká odmena – nič z toho nechýbalo na tomto vydarenom podujatí, ktoré je jedinečným

Martinské navádzačky pomohli zjazdárom k medailám na MS



Zľava: Martin Makovník, Marek Kubačka a Mária Zaťovičová

Vrcholom sezóny v zjazdovom lyžovaní znevýhodnených športovcov boli majstrovstvá sveta, na ktorých Slovensko získalo desať cenných kovov. V tejto súvislosti sme oslovili reprezentačného trénera Slovenska, Martinčana Martina Makovníka.

„Posledných dvanásť januárových dní strávili slovenskí hendikepovaní zjazdári na majstrovstvách sveta, ktoré sa konali netradične na dvoch miestach a dokonca v dvoch rôznych krajinách.

Organizátori si rozdelili technickú a rýchlostnú časť disciplín, a tak naši reprezentanti v slovinskej Kranjskej Gore absolvovali obrovský slalom a slalom, v talianskom Sella Nevea super G, superkombináciu a zjazd. Po týždennom tréningovom sústreďení sme išli na majstrovstvá sveta veľmi dobre pripravení a odhodlaní atakovať najvyššie priečky so všetkými športovcami, ktorí na MS cestovali. Domov na Slovensko sme nakoniec priniesli 10 medailí, z toho 3 zlaté, 3 strieborné a 4 bronzové. Prvým majstrom sveta sa na tomto podujatí stal náš úplne nevidiaci pretekár Marek Kubačka s Martinčankou Máriou Zaťovičovou (navádzačka). Radosť bola o to väčšia, že titul svetového šampióna si vyjazdil po prvýkrát v histórii lyžovania hendikepovaných. A to sa Marek s Majkou na najvyšší stupeň dostali zo štvrtého miesta po prvom kole. Po počiatočnom úspechu sme každý ďalší deň pre Slovensko vybojovali aspoň jednu medailu. Neprijemnou správou bolo odstúpenie z pretekov zjazdu Henriety Farkašovej s navádzačkou Natáliou Šubrtovou, ktoré dovedy získali dve zlaté medaily z oboch technických disciplín. Dôvodom odstúpenia bolo zranenie kolena. Ihneď po úspešných MS sme v Jasnej hostili medzinárodný mládežnícky kemp hendikepovaných lyžiarov s účasťou 20 pretekárov zo šiestich krajín. Na záver kempu sa uskutočnili majstrovstvá Slovenskej republiky, ktoré sa konali po viac ako desiatich rokoch. Zaujímavosťou týchto pretekov bola aj účasť mladých Slovákov. Už dnes vieme, že na slovenských kopcoch nám vyrastajú mladí nádejní reprezentanti,“ povedal Martin Makovník. Treba dodať, že navádzačky Mária Zaťovičová a Natália Šubrtová pochádzajú z klubu Ski Team Martinské hole.

Autor: (P'ch)

TOĽKO PLATÍTE!

1000L	1000L
0,88€	340€
turovd	balená voda

**AŽ 380 KRÁT
LACNEJŠIA**
JE PITNÁ VODA Z VODOVODU,
ako balené vody v nezdravých plastových fľašiach!

PIME
DOBRÚ, ZDRAVÚ A LACNÚ
VODU Z VODOVODU!



Zápis do vrútockých škôlok bude od 15. do 30. apríla



Prevádzka škôlky bude po novom až do 17. h

Je každoročným pravidlom, že vrútocké materské školy prijímajú aj škôlkarov z Martina či okolitých obcí. Ved' s Priekopou sú Vrútky urbanisticky spojené.

Tiež pre mnohých rodičov, ktorí za prácou dochádzajú do Žiliny, je voľba vrútockej škôlky logická. Na druhej strane aj vrútockí

rodičia neraz prihlasujú svoje ratolesti do martinských škôlok, či už z dôvodu blízkosti k svojmu pracovisku, bydlisku starých rodičov, alebo pre atraktívnosť vzdelávacieho programu v konkrétnom predškolskom zariadení.

Na vrútockých škôlkarov aj ich rodičov čaká viacero novinek. Najviac sa potešia v čerstvo zrenovovanej Materskej škole Paletko na

Ul. francúzskych partizánov, na ktorú mesto Vrútky využilo aj zdroje z fondov Európskej únie. Škôlka je od septembra pripravená prijať deti až do štyroch tried, ktorých celková kapacita sa zvýšila na 94 detí. Čaká na ne aj nové detské ihrisko. Ako prezrádza názov Paletko, ktorý škôlka nesie od roku 2009, vo zvýšenej miere sa tu kladie dôraz na výtvarné aktivity a výtvarné umenie. Atraktívnosť materskej školy pre rodičov, ktorí dochádzajú za prácou do Žiliny alebo inde, isto zvyšuje aj skutočnosť, že prevádzka škôlky bude po novom až do sedemnástej hodiny.

„V tomto roku tiež ukončíme proces odkúpenia Materskej školy na ul. Sv. Cyrila a Metoda od Železníc Slovenskej republiky. Postupne budeme renovovať jej budovu, ako aj ostatné vrútocké škôlky,“ potvrdil primátor Branislav Zacharides.

Vrútocké mestské zastupiteľstvo schválilo 12. februára dve všeobecne záväzné nariadenia, ktorými sa zabezpečujú zdroje na prevádzku jeho materských škôl, tak z mestského rozpočtu, ako aj z príspevkov od rodičov. Tie budú vo všetkých štyroch škôlkach rovnaké. Mesačný príspevok rodiča na dieťa vo veku od 2 do 3 rokov bude 15 € mesačne, pre deti od 3 do 5 rokov veku 13 € mesačne. Aj na stravu vrútockých predškôlakov prispieva štát sumou 1,20 € na obed. Rodičia budú prispievať ku každému obedu sumou 19 centov.

Autor: (kl)

Vstup pólistov do druhej ligy mužov

Cez víkend 23. a 24. februára odštartovala 2. liga mužov vo vodnom póle úvodným kolom, ktorého organizátorom bol PVK Vrútky. Turnaj sa však konal v Novákoch.

Ako sa očakávalo, prvé kolo za účasti štvorice družstiev PVK Vrútky, KVP Kúpele Piešťany, ŠK Olympia Košice a Piraňa SC Topoľčany bolo veľmi vyrovnané a ani jeden výsledok zápasu sa neskončil s viac ako dvojgólovým

rozdielom. Najviac sa darilo hráčom Olympie, ktorí zvíťazili vo všetkých dueloch. Zvyšné tri družstvá nazbierali rovnaký počet bodov a o ich umiestnení (2. Topoľčany, 3. Piešťany a 4. Vrútky) rozhodlo skóre zo vzájomných stretnutí. Vrútky zvíťazili nad Piešťanmi 5:4 a prehrali s Košicami 7:9 i Topoľčanmi 5:7. Druhé kolo je na programe 6. a 7. apríla v košickom bazéne, tretí turnaj bude v Topoľčanoch (11. a 12. mája) a štvrté

záverečné kolo usporiadajú Piešťany (8. a 9. júna). Každý klub teda absolvuje v druhej lige po 12 zápasov. „Naším cieľom je celkovo skončiť na prvom alebo druhom mieste, čím by sme si vybojovali právo postupu do extraligy, ale také ambície majú všetci účastníci,“ naznačil predseda, tréner a hráč PVK Vrútky v jednej osobe Dušan Kucharik.

Autor: (Pch)

Džudisti Sokola dosiahli ďalšie úspechy

Pretekári Judo Clubu Sokol Vrútky sa presadili v úvodnom kole olympiády džuda pre oblasť Sever v Pov. Bystrici.

V konkurencii 130 džudistov si vrútockí sokolíci vo svojich hmotnostných kategóriách vybojovali niekoľko medailových umiestnení. Zvíťazili Jakub Ursíny, Sophia Ševčíková a Patrik Fedor. Na 2. mieste skončili

Bianka Moravčíková a Tomáš Marček, 3. priečku obsadili Sandra Ševčíková, Vanesa Ondráčková a Marek Bražina. Štvrtí boli Dominik Oravec a Tomáš Belej. Na 6. mieste klasifikovali Veroniku Uhrínovú. Druhé kolo olympiády džuda pre oblasť Sever sa uskutoční 16. marca v Kys. N. Meste. Chlapci a dievčatá Judo Clubu Sokol Vrútky úspešne reprezentovali klub aj na februárovej Veľkej

cene Žiliny za účasti 187 džudistov vo veku 6 až 12 rokov zo Slovenska a Česka. Medzi nimi sa nestratilo ani sedem pretekárov z Vrútok, ktorí vo svojich kategóriách získali spolu päť medailí. Domov si odniesli tri strieborné kovy (Jakub Ursíny, Bianka Moravčíková, Matúš Vozár) a dva bronz (Sandra a Sophia Ševčíkové).

Autor: (Pch)

Ostro sledované turčianske derby Kometa Vrútky vs. ŠKB Martin



Stanislav Čavajda strelil víťazný gól do siete Svidníka

V sobotu 9. marca sa na ihrisku Komety Vrútky uskutoční prestížny zápas 18. kola Slovenskej hokejbalovej extraligy (SHbE) medzi domácim tímom a ŠKB Martin (začiatok o 11. h). Bude to turčianske derby ako remeň.

Martinský klub je historicky úspešnejší, bol sedemkrát vicemajstrom Slovenska a v roku 2016 sa stal slovenským šampiónom. Na druhej strane, obhajcom majstrovského titulu sú v aktuálnej sezóne Vrútky, ktoré vlani po prvý raz získali zlaté medaily.

Kapitán Komety Martin Kolčák: „Keď som bol mladší, bola medzi oboma klubmi väčšia rivalita, ale teraz je to zápas skoro ako každý iný. Možno, keby to bol duel play-off, bolo by to viac vyhrotené. V každom prípade, derby je vždy špecifické. Navzájom sa dobre poznáme. Budeme hrať doma, na našom ihrisku, na ktorom sa pokúsime Martinu oplatiť vlnajúšiu prehru z jesennej časti, aby tri body zostali vo Vrútkach. Všetkých našich priaznivcov pozývam na tento zápas.“ Šéftrener mládeže a člen vedenia Komety Miroslav Daubner: „Keďže sa stretnú dva susedné kluby, dá sa očakávať početnejšia divácka kulisa. Fanúšikovia z oboch táborov dodajú tomuto stretnutiu patričný náboj a vytvoria vynikajúcu atmosféru. Martin bol odjakživa konsolidovaným a silným súperom. Vždy mal stopercentnú istotu v bránke a hráčov, ktorí dokážu prácu tímu zúročiť, ale sú tam aj typickí zakončovatelia (Hrivnák, Kollár, Bielený). Ja osobne nejakú zvlášť neprežívam naše derby s Martinom, ale ako vždy som optimista a verím, že vyhráme. V našom mužstve po zime nenastali väčšie zmeny, akurát sa vrátil Daniel Okuliar.“

Na jeseň 2018 (14. októbra) využili Martinčania výhodu domáceho prostredia a zdolali hráčov Komety 2:0. Vtedy pred peknou návštevou (200 divákov) skórovali Bielený i Tomečko a slovenský reprezentant Milan Murček vo svojej bránke miestami čaroval.

„K čistému kontu mu pomohli spoluhráči, ktorí odovzdali na ihrisku všetky sily. Ani jeden z tímov si nevypracoval veľa stopercentných šancí. Dôležité bolo, že sme sa ujali vedenia. Keď sme pridali

poistovací druhý gól, psychicky sme sa dostali na koňa a potom sme už zápas dovedli do víťazného konca. Nikto si síce nič nedaroval, bojovalo sa o každý centimeter ihriska, hralo sa o obetavo, ale nebolo to z hľadiska emócií nejak veľmi vybičované. Keby sme na seba narazili v play-off, zrejme by to vyzeralo inak. Vo vrútockom tíme máme aj zopár kamarátov. Napríklad na reprezentačnej akcii v Plzni sme boli dvaja z Martina (ja a Michal Fodrek) a dvaja z Vrútok (Tomáš Vidlár a Michal Fillo). Najväčšou devízou Komety je jej ihrisko, na ktorom domáci produkujú bojovný hokejbal a strieľajú z každej pozície. Azda aj preto u nás úplne neukázali svoju pravú tvár. Predpokladám, že vo Vrútkach to budeme mať náročné. Teším sa na toto turčianske derby. Verím, že príde dosť divákov a uvidia kvalitný hokejbal. Chceme zvíťaziť,“ vyhlásil martinský gólmán Milan Murček.

ŠKB Martin má v tejto sezóne vysoké ambície, fúzia s Diakovou klubom pomohla. V jarnej časti bude mužstvu pomáhať bývalý reprezentačný tréner Jozef Ďuris, čo potvrdil manažér klubu Richard Pobeha. „Je to oficiálne, keď mu to dovoľia možnosti a povinnosti, tak nám vždy pomôže. Na jeho pomoc sa budeme spoliehať hlavne v play-off, ktoré je inou súťažou ako dlhodobá základná časť. Je to veľmi skúsený tréner, trojnásobný majster sveta, od ktorého očakávame, že bude veľkým prínosom. Keď chcete pomýšľať na úspech, tak musíte mať široký kader. V minulosti sme doplácali na to, že sme rozhodujúce stretnutia v play-off dohrávali vyštavení na dve päťky. Teraz je to iné. Máme k dispozícii skoro 50 hráčov, ale nie je to iba kvantita, aj kvalita. Na súpiske sme napr. dopísali Michala Murčeka z Detvy, Františka Poliačka z HK Martin (zasiahnu do súbojov, keď sa im skončia hokejové povinnosti), ako aj druhého brankára Lukáša Heczka (reprezentačný gólmán Česka). S Vrútkami je to vždy derby. Verím, že aj keď to môže byť trochu vyhrotené, zápas sa odohrá v rámci fair-play. Kometa má síce momentálne trochu oslabený kader, ale na to sa nemôžeme pozerať. Vrútky sú doma silné, na tamjšom ihrisku málokto zbiera body. Uvidíme, ako to dopadne. Dúfam, že ukážeme svoju silu,“ hovoril martinský manažér Richard Pobeha.

Po 17. kole SHbE je Martin na 2. mieste so ziskom 36 bodov (len o skóre za vedúcou Pov. Bystricou), Vrútky sú piate (30 bodov). V jarnej časti zatiaľ Martinčania vyhrali doma nad Kežmarkom 4:1, v Ružinove zvíťazili 4:2, ale hanbu si urobili 3. marca, keď nenastúpili na zápas v Skalici, lebo neboli schopní postaviť povinný počet hráčov (10 + 1), čo znamenalo kontumačnú prehru 0:5. Kometa zdolala doma Svidník 2:1, potom prehrala v Skalici 1:3 a neuspela ani v Ružinove (2:3). V základnej časti budú hrať Vrútky doma ešte s P. Bystricou (16. marca), Pruským (17. marca) a Jokeritom (30. marca). Martin bude doma hostiť Pruské (16. marca), P. Bystricu (17. marca) a LG Bratislava (30. marca).

Autor: Eubomír Chochula
Foto: chir

LECHANOVINY :-) alias NOVINY MILANA LECHANA

Z Turčianskej galérie

– Fero, čo si myslíš, čo znázorňuje ten obraz? Východ, alebo západ slnka?
– Rozhodne západ.
– Ako to vieš?
– Poznám toho maliara osobne, ten nikdy nevstáva pred obedom.



Inzertné okienko

A. Nonym vykonáva zakáľačky.
Zn. Príplatok za svokru.

Z redakčnej pošty

Páčej se mi Městské noviny a říkam si – taky něco do nich napiš. Dovi, dopo! Andrej Babiš

Ste perfiš, také sa u nás v Amerike šíria reči. Gudbáj! Laco Déczy

Mestské noviny sú eňo-ňuňo, ich šéfredaktor je pašák. Pozdravujú Robo Gazík, Ňadranka a Peter Strašák

Len tak ďalej, Martinčania, zas a stále. Čaute znova! Kiska Oňová

Do knižnice

Blíži sa mesiac knihy, tu je pár tipov, ako ho adekvátne osláviť – a či ak chcete, oslovit'.

W. Shakespeare: Reuma a Júlia
J. Verne: Päť týždňov na lone
H. de Balzac: Stratené infúzie
R. Rolland: Peter a Polúcia
B. Polevoj: Príbeh ozajstného pucfleka
F. Nexö: Frigidita, dcéra človeka
E. Hemingway: Starec a mories
E. M. Remarque: Na záchode nič nového

Na záver citát a. h.

„Som presvedčený a skoro som sa chcel stavať a nehnevajte sa za úprimnosť, že to poviem a nechcem to povedať, kto by si to vynútil, ale aby ste to dopredu vedeli!“

Jeden z bývalých ministrov kultúry SR a. h.



No a vraj sú naši hokejisti úplne drevení!
Foto: Igor Válek



Kreslené vtipy Peter Sabov a Viera Rajošová